

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékalomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
XX. évf. 251. sz. 1943. november 6 szombat

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Törökország szerepe háborúban és békében

„Semmiféle változást nem lehet várni Törökország jelenlegi magatartásában” — „Nem valószínű, hogy Eden felszólíthatná Törökországot a háborúba való belépésre” — Berlini cáfolat: Kühlmann volt külügyi államtitkárt nem küldték Svédországba béketárgyalás céljából — Cáfolják a finn-szovjet béketárgyalásokról szóló híreszteléseket is

Súlyos harcok Kievet körül — Az olasz harctér is megélenkült

A kairói török-angolszás megbeszélésekről ma már megnyugtatóbb hírek és jelentések érkeztek, mint eddig. Így például egy ankarai MTI-jelentés így vázolja a helyzetet:

Menemendzsoglu török külügyminiszter öt napra tervezett utazása alkalmat adott különféle tárlatásokra. Török politikai körökben hangsúlyozzák, hogy a látogatásnak egyáltalán nincs szenzáció jellege és ennek nyomán semmiféle változást nem lehet várni Törökországot jelenlegi magatartásában. Minthogy Anglia és Törökország szövetséges viszonyban van egymással, egészen természetes, hogy az angol külügyminiszter tájékoztatja török kártársát a moszkvai értekezlet bizonyos anyagáról. Menemendzsoglu kairói látogatásának kizárólag informatív jellege van, mert Törökország magatartását világosan megszabják fennálló szerződésai. Ankarában egyelőre semmi okot nem látnak arra, hogy az angol-török szövetségi szerződés keretein belül, Törökország eddigi feladata teljesítésén kívül más feladatok vállalása következzen be.

Az angol hírszolgálati iroda ankarai különtudósítója azt jelenti, hogy a török kormányhoz közelálló körökben nagy meglepetést keltettek azok a híresztelések, amelyek szerint Eden felszólíthatná Törökországot, hogy lépjen be a háborúba. E körökben nyíltan hangoztatják, hogy ilyen felszólítás kevésbé valószínű, miután Törökország nyilvánvalóan különös érdeklődéssel kíséri a Balkánra vonatkozó háború utáni terveket. Valószínűnek tartják, hogy Eden Menemendzsoglu inkább tájékoztatás céljából, mint fontos indítvány előterjesztésére hívta meg Kairóba.

Egyébként a török lapok meg erősítik azt a hírt, hogy Menemendzsoglu török külügyminiszter előreláthatólag Hull amerikai külügyminiszterrel is megbeszélést folytat Kairóban.

A baseli „Nationalzeitung” közli ankarai levelezőjének részletes tudósítását a kairói értekezlettel kapcsolatban. Ankarai politikai körök véleménye szerint Kairóban a következő kérdések kerülnek megvitatásra:

Török semlegesség kérdése, feltehető, hogy Ankarának sikerült Moszkvában meggyőzni az oroszokat az eddigi török politika helyességéről és célszerűségéről. Ezzel egyidejűleg lényeges haladást értek el az orosz-török kapcsolatok és kérdések tekintetében, amely a

kairói tanácskozás második problémáját képezi és amelyre a moszkvai határozatok közvetlen befolyást gyakorolhattak.

Miután a legutóbbi moszkvai sajtópolemia újból próbára tette a kapcsolatokat Moszkva és Ankar között, kétségtelen, hogy a törökök szívesen látnák ennek a kérdésnek végleges tisztázását. A török álláspont ezzel kapcsolatban az, hogy Törökország bebizonyította a Szovjet-Unió iránti barátságát a német-orosz konfliktus kitörése idején és ezért kizárólag Moszkva ügye, hogy világosan határozza meg Törökország iránti magatartását.

A harmadik kérdés, amely előreláthatólag szóba kerül Kairóban, az, milyen szerepet játszik Törökország a háború utolsó szakában. tekintettel a moszkvai értekezletnek a háború meggyorsítására vonatkozó határozataira, valamint arra a feladatra, amely Törökországra vár a háború utáni átmeneti időben és a békében. Biztos, hogy az általános moszkvai határozatok keretében Törökországnak szerepet szántak a jövődi békés rend megteremtése körül.

Különböző londoni jelentések szerint a moszkvai nyilatkozatnak a biztonságról szóló hatodik cikkelyét, amely szerint a nagyhatalmak a harcok befejezése után katonai haderőiket nem használják fel más országok államterületének belsejében, úgy kell felfogni, mint Törökországnak nyújtott biztosítékot. Ez a cikkely lehetővé akarja tenni Törökországnak a szövetségesek oldalán való katonai beavatkozást anélkül, hogy tartania kellene attól, hogy a háború után orosz hofyás alá kerül. Itt keresni Edennek Kairóban a török államférfiakkal való megbeszélés tárgyát.

BERLINBEN

érdeklődéssel figyelik a szövetségesek táborából érkező megnyilatkozásokat, amelyek Eden angol és Menemendzsoglu török külügyminiszter között álló kairói találkozásával kapcsolatosak. Német felfogás szerint e megnyilatkozásokból az a szándék olvasható ki, hogy a szövetségesek nyomást akarnak gyakorolni Törökországra.

Berlini illetékes helyen ezzel kapcsolatban tegnap idézték a „Melbourne Herald” londoni tudósítójának jelentését, amely szerint a szövetségesek erősen érdekelve vannak abban, hogy Törökország szakítson eddigi semlegességi politikájával. Szó van arról, vagy legalább is gondolkoznak azon —

mondja a lap —, hogy a szövetségesek támaszpontokat kapjanak török területeken és olyasféle egyezményt kössenek Törökországgal, mint legutóbb Portugáliával. Hasonló jelentést közölt a „Zürcher Volksrecht” című svájci lap londoni tudósítója is.

Német illetékes helyen ezzel szemben utalnak arra, hogy a török lapok közlése szerint Menemendzsoglu külügyminiszter kairói útjának csakis tájékoztató jellege van. Berlini vélemény szerint természetesen kétségtelen, hogy Moszkvában Törökországról is tárgyaltak. Hogy mit mondott Molotov, azt könnyű elképzelni. Elég visszaemlékezni azokra a követelésekre, amelyeket 1940 novemberében terjesztett elő Berlinben Törökországgal kapcsolatban. Valószínűnek látszik tehát, hogy megvitatják, miként lehetne nyomást kifejteni Törökországra és rákényszeríteni a török kormányt arra, hogy ne tartsa magát ennyire távol a háborútól. Leszövegezik, hogy a török elnök mindezekre a kérdésekre már meg is adta a választ, amikor legutóbb nagy nyomatékkal hangsúlyozta, hogy a török politika alapja továbbra is a semlegesség. Leszövegezték végül Berlinben, hogy Németország a legnagyobb nyugalommal figyelheti a tényleges helyzetet.

NÉMET BÉKETAPOGATÓZÁSOK HIRE

újra felmerült annak ellenére, hogy már megelőzőleg is kategorikus cáfolat kísérte az e fajta híreszteléseket.

Most újabban a külföldi sajtó azt állította, hogy Kühlmann volt birodalmi államtitkárt béketárgyalás céljából Svédországba küldték. Ezt a hírt berlini irányadó körökben — mint onnan jelentik — zavart keltésre szánt szokásos ellenséges híresztelésnek minősítik.

A FINN KÜLÖNBÉKERŐL SZÓLÓ jelentéseket is cáfolják. A stockholmi „Allehanda” közli az „United Press” helsinki jelentését, amely szerint a finn külügyminiszterium határozottan megcáfolta azt a hírt, hogy Paasikivi, Fegerholm és Gripenberg miniszter utasították, hogy készüljön fel moszkvai utazásra. Paasikivi az első finn megbízott volt az 1940. évi béketárgyalásokon. Az „Allehanda” feltehetően találatban egy másik cáfolatot is közöl a finn-szovjet béketárgyalásokról szóló híresztelésekről.

A lap szerint pénteken olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a finn béketárgyalások következtében a finn kormány meg-

bizta Paasikivit, készüljön fel a moszkvai utazásra. Az „Allehanda” távbeszélőn beszélgetést folytatott Paasikivivel, aki kijelentette, egyáltalán nem tud róla, hogy ilyen utazást tervbe vettek, nem is kapott megbízást, hogy készüljön fel az utazásra. A lapnak arra a kérdésére, vajjon a miniszter óhajtja-e a hír megcáfolását, a miniszter azt felelte, hogy szeretné ha a hírt határozottan megcáfolnák, miután nem is tud a hírből foglalkodni.

Finn illetékes helyen mondták: Egyre valószínűbb, hogy a moszkvai politikai tanácskozásokon Finnországról külön nem eszt szó. Így nehéz állást foglalni a záróközleménnyel szemben is, amely Finnországot közvetlenül nem említi. Azokból a megjegyzésekből, amelyeket Londonban, de különösen Moszkvában az értekezlet eredményéhez fűztek, — arra kellene következtetni, hogy Finnországot is a vazallus államok körébe iktatták, minden jel szerint Moszkva szorgalmazására egyelőre azonban még nem lehet tudni, hogy az erről szóló beszámolókat ideiglenesen megszálltánának. Ezt Finnország és a finn nemzet katasztrófának tekintené.

Abban pozitív eredményt lehet felfedezni — folytatták finn illetékes helyen —, hogy az oroszok a moszkvai megállapodás szellemében nem támaszthatnak többé közvetlen követeléseket Finnországgal szemben és békefeltételeket nem szövegezhetik meg angolszász hozzájárulás nélkül.

A KELETI ARCVONALON

több szakaszon tovább tart a súlyos küzdelem, de leginkább Kievet és Kievtől északra, hol a szovjet folytatta a páncélosokkal támogatott támadásait és néhány helyen betörtést ért el. Súlyos harcok vannak itt folyamatban — állapítja meg a német főparancsnokság jelentése.

Az Interim tájékoztatása szerint a németek csütörtökön 118 szovjet harckocsit, az elmúlt két nap alatt pedig 77 szovjet repülőgépet semmisítették meg. Ezek az eredmények azt mutatják, hogy még a bolsevisták öthónapos kényszeroffenzívája után is teljes mértékben és a legnagyobb hevesseggel továbbtart a felálló és megsemmisítő csata, legalább is a déli arc-

vonalszakaszon. A bolsevisták fokozott erővel ismét a Krim északi bejáratát rohamozták. Ugyanakkor folytatták átkelési kísérleteiket a Taman-félszigetről, bár állandóan igen súlyos veszteségeket szenvednek. A Dnyeper alsó folyásánál a folyam nagy kanyarulatában nem csökkent erővel tovább tart az elkecsereedett küzdelem. Mint a jelentés hangoztatja, a németek azonban visszaverték a bolsevisták tömeges áttörési kísérleteit. A középső arcvonalszakaszon a nevelítő és mecsarvidéken páncélos csatára került sor. Ez a csata még folyamatban van.

A Kievet körüli harcokról szólva Sertorius szárazos megállapítja, hogy a jelek szerint a szovjet újra megkísérli már egyszer sikertelenül végződött tervének végrehajtását, hogy Kievet átkaroló támadással elfoglalja.

AZ OLASZORSZÁGI HADSZINTÉREN

a Voltorno mindkét oldalán heves harcok vannak folyamatban. A német csapatok a terep által nyújtott előnyök alapos kihasználásával erősítik meg védelmi vonalukat. Amikor német katonai részről rámutatnak arra, hogy az Appenninokban nyilván előkészítik a német védelmet, az angol-amerikai csapatok előnyomulásának igen lassú tempóját csak részben magyarázzák ezzel a körülménnyel s ennek legfőbb okát az angol és amerikai katonai háborús híradásában látják. Az angol katonai ráteremtését német részről sohasem válták kétségbe. Az amerikai katonai részről is megállapítják, hogy Tunisz óta sokat fejlődött és hogy harcok és egyéb háborús erővel dolgában sem marad az angol katonai mögött. Ha e megállapítás ellenére annak a ténynek figyelembevételével, hogy a két világ hatalom legjobb katonáit küldte az olasz harctérre és módjában áll azokat a legjobb felszereléssel és fegyverrel ellátni és amikor a partszállítás úgyszólván minden akadály nélkül megtörténhetik az olasz harctér bármelyik pontján és mindezek ellenére az előnyomulás csak csigalépésben halad előre,

ügy ennek az oka — mondják Berlinben — az angol-amerikai katona láradságában található meg. A németek még mindig nem érték el a hadjárat elején előre kijelölt fő védelmi vonalat.

Dél-Olaszországban az ellenséges nyomás szerdán csaknem az egész arevonalon lényegesen fokozódott — állapítja meg Sertorius százados csütörtöki esti jelentésében. Ez alól csupán az Iserniától keletre levő terület volt kivétel, ahol a 8. brit hadsereg balszárnya még mindig a Cantalupo-Frosolone vonalon áll.

Montgomery nyilván erőket vont el onnan az utóbbi napokban, hogy jobbszárnyán súlypontot alkosson és a Trigno-folyó mentén azóta végrehajtott támadásának nagyobb erőt adjon. Rendkívül heves tüzéségi előkészítés után az angoloknak ott sikerült is a folyón több helyen átkelniük és támadásukat északnyugatra felé folytatniuk, míg a német beavatkozási tartalékok Istoniotól délkeletre meg nem állították őket.

A nyugati szakaszon az 5. amerikai hadsereg balszárnya a Monte Massico és a Monte Croce birtokáért folyó harcokban további tért nyert, ezzel szemben az amerikaiak újabb kísérletei, hogy utat nyissanak a Volturno felső völgyébe Venafronál, nagy veszteségekkel összemehettek.

Az Inferinál a csütörtöki eredményeket három szempontból foglalja össze:

1. A Róma felé vezető négy főút továbbra is erősen el van rekesztve.

2. Clark tábornok kötelei távra is csak fáradságosan és sok veszteséggel tudják a hegyeket átselni.

3. Harmadégy pánccos és felderítő kocsit megsemmisítettek a német csapatok, valamint többszáz katonát foglyul ejtettek. Ez bizonyítja a támadók rendkívül magas veszteségeit.

Mindent összevéve, az ellenséges csapatok minden fáradságuk és áldozatuk ellenére csak néhány km-t, de egyetlen egy esetben sem többet, mint három km-t tudtak előrenyomulni.

Isernia és Venapro helységeinek a német csapatok által való kiürítése az angolszások nem jelent lényeges nyereséget — mondja az Inferinál-jelentés.

„AZ OSZTRAK KERDES”

igen érdekesen alakult. Az amerikai kontinensen élő osztrák emigránsok vezére, Ferdinand Elb, aki nemrégiben alapította meg a „szabad osztrákok” új bizottságát, nyilatkozta, ott tett közzé a lapokban a moszkvai értekezletnek Ausztriára vonatkozó határozatával kapcsolatban.

A nyilatkozat leszögezi: az osztrák emigránsok csodálkozással és megdöbbenéssel vették tudomásul azt a szándékot, hogy Ausztriát ismét a saint germaini békeszerződés által meghatározott csonka formában akarják helyreállítani. Ennél nagyobb értelmetlenséget Anglia, az Egyesült Államok és a Szovjet-Unió sohasem agyalhattak volna ki — mondja a nyilatkozat. Ausztria 1918 óta nem volt többé életképes nemzet, hanem legfeljebb vasúti csomópont. A szövetséges politikusoknak nyilván fogalmuk sincs ennek az országnak az igazi helyzetéről — mondotta Elb.

A „Gazette de Lausanne” című lap élénk csodálatát fejezte ki, hogy az osztrák kérdés ebben a formában alakult ki, mivel az Ausztriától keletre fekvő államok sokra vonatkozó orosz igények közvetett elismerését mondták ki. A lap megjegyzi, hogy a jegyzőkönyvben okát azt hozták fel, hogy Ausztria volt az első ország, amely a nemzeti szocialista támadás áldozatává esett. Felmerül tehát a kérdés, hogy más országok, mint például Csehszlovákia, Lengyelország és Jugoszlávia nem

éppen olyan fontosak-e? Nehéz ezt az eljárást megérteni. A Szovjet-Unió elégedett lehet amiatt, hogy ezen a módon különbséget tettek

egy olyan ország sorsa, amely befolyási övén kívül fekszik és más országok sorsa között, amelyekről inkább hallgatnak.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnok-sága közli:

Kercsnél az ellenséges hídok körül tovább tartanak a kemény harcok. A német haditengerészet elsüllyesztett egy ellenséges ágyunaszádot, valamint két partraszállási járművet és súlyosan megrongált egy gyorsnaszádot és több partraszállási hajót.

A Krim félsziget északi bójáira ellen intézett eredménytelen ellenséges támadások során csütörtökön újabb sok szovjet pánccost elpusztítottunk. Egy eredményes ellentámadás során kiváló vitézségével tüntette ki magát egy román pánccos század.

A Dnyeper alsó folyásánál a szovjet eredménytelen támadásokat intézett hídjaink ellen. Gyengébb ellenséges erőket, amelyek megkísérelték a folyón való átkelést, meghúsvítottunk.

A nagy Dnyeper-kanyarulatban, Dnyepropetrovszktól délre és délnyugatra csapataink szíves ellenállásán erős ellenséges áttörési kísérletet húsultak meg. Ellentámadásokkal visszaveritünk egy átmeneti jellegű ellenséges betörést. Ennek során az egyik arcvonalon 40 támadó szovjet pánccos közül 23-at lőtünk szét.

Kievnél és Kievtől északra a szovjet tovább folytatja pánccosoktól támogatott támadásait és néhány helyen betörést ért el. Súlyos harcok vannak itt folyamatosan.

Vetkije Lukitól délnyugatra

Krim, Kercs, Kiev...

Berlin, nov. 5. Interinf, a keleti arcvonal déli szakaszáról jelenti a következőket: A bolsevisták nov. 4-én egész nap nagy erőt vetett harcra a Krim szárazföldi bejáraitánál. Ugyanakkor éjszaka megkísérelte a Kercs körüli hídjait megerősíteni. Kercstől északra még folytak a rendkívül elkeseredett harcok a városról délre azonban a bolsevistákat visszavertük. A perekopi földszorosan ismét nagyobb pánccos erőket vetettek harcra, ezek azonban a német fegyverek keresztüzében érzékeny veszteségeket szenvedtek. Zaporozsjetől délre a bolsevisták széles arcvonalon támadást

indítottak. A támadási arcvonalon összesen 25 szovjet harckocsit harcra alkalmatlanná tettünk a támadásokat visszavertük. A Dnyeper-könyökben Dnyepropetrovszktól délre a bolsevisták megpróbálták felszakítani a német arcvonalat. Noha két helyen sikerült betörniük, ellenőrzéseket újra visszavertük őket. 23 szovjet pánccost megsemmisítettünk.

Kievtől délre a német csapatok visszaverték a bolsevisták támadását. Kievtől északra teljesen ütemben folyik a csata és heressége óráról órára fokozódik. (MTI)

Isernia kiürítése

Zürich, november 5. Az olasz hadszíntérről érkezett legújabb jelentések szerint a német csapatok a szerdáról csütörtökre virradó éjjel észrevétlenül kiürítették Iserniát. Montgomery csapatai csak csütörtökön reggel vonultak be a városba. A német csapatok az Iserniától nyugatra levő síkságra vonultak, hogy megerősítsék a Vanerrónál álló német védelmi vonalat.

Valószínűnek tartják ugyanis,

hogy az angol-amerikai csapatok csütörtökön megindított támadásának első célja Vaneiró, hogy az ottlevő erős német állások leküzdése után utat törjenek maguknak a Carigliano folyóhoz. A harcok az egész délolasz fronton növekvő hevességgel folynak. — A nyugati szakaszon is támadásba kezdtek az amerikai csapatok nyilván azzal a céllal, hogy a Gaeta felé vezető úton nyomuljanak előre.

Berlinben gúnyosan idézték egyes külföldi lapok jelentéseit

A német szövívő tréfás megjegyzése a külföldi újságírók előtt „a kitalált berlini kivételes állapotokról”

Berlin, november 5. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: A Wilhelmstrassen csütörtök délelőn a külföldi sajtó képviselői előtt gúnyosan idézték egyes külföldi lapok jelentéseit, amelyek angol forrásokra hivatkozva azt közölték, hogy Berlinben és más német városokban kihirdették a kivételes állapotot. A német szövívő tréfásan megjegyezte a külföldi újságíróknak, „nehogy megjedjenek ettől a kitalált kivételes állapottól”.

Berlin, november 5. (TP) A „Transkontinent Press” diplomáciai szerkesztője írja:

Német jelentés a szovjet veszteségeiről

Berlin, november 5. Mint a NTKI értesül, a szovjetnek július 5-ike az offenzíva kezdete óta elszenvedett veszteségeit német részről a következőképpen becsülik fel. Már négy héttel ezelőtt a szovjet veszteségei július 5-ike óta több mint 2 millió embert tettek

Miután már tegnap néhány svéd lap szenzációs jelentéseket közölt a moszkvai kommuniké következtében Ausztriában lefolyt állítólagos tüntetésekről és a kivételes állapotnak Berlinben való kihirdetéséről, most az egész angol propagandaszervezet feltűnő buzgalommal ayatkozik ebbe az ügybe.

A Berlinben működő külföldi újságírók előtt a Wilhelmstrassen rámutattak a svéd sajtó ezen jelentéseire, amennyiben minden külföldi újságírónak módjában áll pontosan megállapítani, hogy ilyen esetek Berlinben nem fordulnak elő.

ki, Ennek mintegy a fele, tehát egymillió katona a harctéren elcseszt.

Az azóta tartó súlyos küzdelemben a Szovjet veszteségeit a legutóbbi négy hét alatt mintegy három millió emberre növelte. — Ebből a számból közel 1,3 milliót

tesz ki az elesettek és mintegy 130 ezret a fogságba esett katonák száma. Július ötödike óta a német csapatok beigazolhatóan 16.244 szovjet pánccost lőttek szét. Ehhez jön még több mint kétezer pánccos, amit a német repülők semmisítettek meg. A Szovjet tényleges pánccos veszteségei azonban még nagyobbak, minthogy a fenti számok csak a kétséget kizáróan megfigyelt eredményeket tartalmazza. Több

Megkezdődtek Eden és Menemendzsoglu tanácskozásai

Kairó, november 5. (NST) Eden brit külügyminiszter csütörtökön a moszkvai értekezlet többi angol résztvevőjével egyetemben Kairóba érkezett. Pénteken délelőtt

ezek azoknak a Szovjet pánccosoknak a száma, amelyeket a bolsevisták megsérült állapotban még megtudtak menteni, de ezek már nem harcra alkalmasak és csak ócskavasként használhatók fel. A legutóbbi négy hónapban a Szovjet 9529 ágyút veszített, valamint 14.499 géppuskát. Ugyan-ezen idő alatt légi ereje 10.225 repülőgépet veszített. Ezekből 534 darabot lőttek le a hadsereg egy-ségei. (MTI).

megkezdte tanácskozásait Menemendzsoglu török külügyminiszterrel, aki már két napja Kairóban tartózkodik.

Az olasz király Nápolyban

Nápoly, nov. 5. (Bud. Tud.) Viktor Emánuel király Nápolyba érkezett. Hivatalosan kijelentették, hogy a király látogatása magánjellegű, mindazonáltal itteni beavatott körökben azt hiszik, hogy a király érkezésének politikai jelentőséget kell tulaj-

donítani, mégpedig a fasiszta-ellenes pártok követeléseivel kapcsolatban.

Viktor Emánuel király gróf Sforzából és más vezető személyiségekkel összeköttetésbe lépni.

Politikai letartóztatások Olaszországban

Szabályos bírósági eljárás a volt fasiszta nagytanácsai vádlottak ügyében

Bern, november 5. (TP) Velenéből jelenti: Az Il Gazettino közlése szerint Páduában letartóztatták Cianettit, Gottardit, Marinellit és Parmecchit, a fasiszta nagytanács volt tagjait és a Paolotti fogházába szállították őket. Letartóztatták Chierici volt rendőrfőnököt.

és 25-i ülésén a törvény alapján nem tett mást, mint hogy új miniszterelnököt jelölt ki. A király annakidején ebből a helyzetből hasznot húzott, amennyiben a faszizmust megbuktatta.

Róma, nov. 5. (Bud. Tud.) A volt fasiszta nagytanács tagjai ügyében hozandó ítélet céljára alakított különbíróság létesítése olasz körökben élénk figyelmet keltett. Ezzel kapcsolatban emlekeztenek arra, hogy a római jog és az ebből átvett jogszolgáltatás nem ad alkalmat olyan törvénykezésre, illetve ítéletkimondásra, amely visszaható erejű lenne. Ezzel kapcsolatban fasiszta körök kijelentik, hogy az újonnan létesített különbíróság kizárólag forradalmi jellegű.

Közársasági fasiszta körökkel szemben arra hivatkoznak, hogy valamennyi fasiszta, tehát a fasiszta nagytanács tagjai is, hűséget esküdött Mussolininak. Tény az, hogy a volt diktátori rendszer több vezetőjének agyon lövéssel való fenyegetése élénk vitára adott alkalmat. Nem nyilvánul meg sajnálkozás azok iránt a volt személyiségek iránt, akik a legkeményebben jártak el politikai ellenfeleikkel szemben, mint például De Bono tábornagy és De Vecchi tábornok. A vádlottak között van azonban néhány kiváló személyiség is, így például Federzoni, az olasz akadémia elnöke.

A fasiszta nagytanács tagjainak védői felvetik a kérdést, vajon emelhető-e árusulás vádjára a legmagasabb fasiszta közjogi szervezet tagjai ellen Mussolinivel szemben tanusított állásfoglalásuk miatt. Az 1928 december 9-iki törvény értelmében a faszterü módon hoz ítéletet. A lap arra, hogy az uralkodóval kormányfő elfogadását közzölje. Ennek következtében — mondják a védők — a tanács július 24-i

A Lavoro Fasiszta, a köztársasági faszizmus lapja, biztosít arról, hogy a különbíróság valamennyi vádlott ügyében jogszertű módon hoz ítéletet. A lap megjegyzi, hogy 15 áruló agyon lövése kielégítő jelenség, ha igazságosság alapján történik. Egyetlen ártatlan ember halála azonban azt jelentené, hogy a bírakat nem a jog, hanem a cselszövény vezetné.

Német vélemény az angolszász légierő új támadó taktikájáról

A rossz időt használják ki a gépek hogy esőkentsék a német elhárítás hatékonyságát.

Berlin, november 5. A Nemzetközi Sajtó tudósító jelenti: — A Wilhelmshaven elleni szerdai amerikai légitámadást, valamint az azt követő, Köln és Düsseldorf ellen irányuló éjszakai légitámadást kimondottan rossz időjárás mellett hajtották végre — állapítja meg Carl Zeppelin légügyi tudósító. — Ez a magyarázata annak, hogy a támadó repülőgépek közül aránylag csak keveset lőttek le. Ahogyan ugyanis az ellenséges légitörő napokon át a köd akadályozta légitámadások végrehajtásában, ugyanúgy a rossz időjárás akadályozta most a német légvédelmet ereje kifejtésében.

sikerei bizonyos ingadozásoknak vannak kitéve.

Ezzel kapcsolatban illetékes német helyen rámutatnak arra, hogy októberben a német légvédelem összerezdénye kilenő volt. Noha néhány rossz időjárás mellett végrehajtott légitámadás az ellenségre nézve nagy veszteségeket nélkül folyt le, a német légvédelem mégis csupán a német birodalmi terület fölött 562 ellenséges repülőgépet lőtt le, amelyek közül 540 négymotoros nagy bombázó volt. Ezzel az augusztusi és szeptemberi eredmény (243, illetve 226) több mint kétszeresére emelkedett. Az angol adatok szerint az elmúlt hónapban Németországra ledobott 18.500 tonna bombát még sohasem fizették meg ily drágán. Egy-egy lelőtt négymotoros bombázóra ebben a hónapban csak valamivel több, mint 34 tonna bomba jutott, ami azt jelenti, hogy átlag minden bombaható repülőgép a kilencedik németországi támadásnál elpusztul. Német véleménye szerint a légiháború mérlege októberben mindenesetre passzív volt az ellenségre nézve. Szak-körökben hangsúlyozzák, hogy az 540 nagybombázó legalább 16,2 millió munkaórát jelent, míg a 18.500 tonna ledobott bomba a hadiiparban egyáltalán nem okozhat ekkora munkaidővesztést. Angol szakemberek is csak 8000 munkaóra kiadását számítják egy-egy tonna bombára.

Feltűnő taktikaváltozást jelent, hogy az angol és amerikai repülők a német légvédelem megerősödése óta tartózkodnak a derült időben való támadástól és csak akkor támadnak, amikor Németország fölött sűrű felhők borítják az eget és a német légvédelem működését akadályozzák. Úgy látszik, hogy inkább vállalják saját repülőik tájékozódásának nehezebbé válását is. Az ilyen támadások előfeltétele természetesen az, hogy ugyanakkor Angliában az időjárás ne akadályozza a gépek felszállását. Az ilyen időjárási viszonyok azonban aránylag ritkák amikor a kontinensen rossz, az angol szigetország fölött pedig kedvező időjárás uralkodik.

Mindenesetre ez az oka annak, hogy a német légvédelem

Dr Haendel Vilmos lemondott a prorektorságról és szabadságra ment

Mint értesülünk dr. Haendel Vilmos egyetemi tanár, aki a múlt tanévben töltötte be a Debreceni Tisza István Tudományegyetemen a rektori tisztet és ennek folytán az idén prorektor lett, ezen tisztségéről az elmúlt héten lemondott. Ugyanakkor szabadságot kért, amit az

illetékes tényezőktől meg is kapott.

Dr. Haendel Vilmos már nem tartja meg kitűzött elbírásait, bár az év elején az indexet meg aláírta. Az általa meghirdetett előadásokat más egyetemi professzor tartja meg.

A fekete-piac letörésére irányuló javaslatot kedden tárgyalja a Ház

Mint már jelentettük, hétfőn délután formális ülést tart a képviselőház és kedden délelőtti tárgyalja a Ház a már benyújtott és bizottságilag letárgyalott kisebb javaslatokat, köztük első sorban Radocsay igazságügy-miniszternek a fekete-piac letörésére irányuló javaslatát, mely

tudvalevően azt az újítást tartalmazza, hogy a fekete-piacra a bevételt büntetendő. A kisebb javaslatok után kerül sor azután a költségvetés általános vitájára.

A háborúról és a békéről beszélt Ravasz László püspök

Az Országos Református Lelkesegyesület évi közgyűlést tartott valamennyi ref. püspök részvételével. A közgyűlésen Ravasz László püspök mondott nagy beszédet a háborúról és a békéről. Hangsúlyozta, hogy a háború vége lesz az emberi művelődésnek és nem lehet feltartoztatni az emberi méltóságunkat. *Ha a békéltárgyalások szellemét, nem az etikai igazságok szabják meg.* Hiszen minden támad minden baj, hogy a nemzetek letértek a tiszta keresztény etika alapjairól és ezt az eltérést csak a másik félnek kell észre.

gette végül, hogy mindent el kell követni, hogy a második világháború után megkövetendő béke ne legyen csiraképe vagy éppen forrasa és kezdete a harmadik világháborúnak. Ezt csak úgy érhetjük el, ha a béke levegőjéből kivesszük a bosszú gondolatát. *Csak akkor lesz béke az a béke, ha a kis nemzetek méltóságát megvédik. A világon a legnagyobb nemzet a kis nemzetek szövetsége.* A békében benne kell lennie annak a nagy elynek, hogy a történelmi fejlődést ösztönzően megmászítani nem lehet s az egész emberiség szellemi és erkölcsi birtokállományának legiriztosabb karvalása volna, ha Európát Ázsiával mélykötő és alkudozó nagyhatalmak politikai gyarmatává súlylyesztették.

Két kinevezés a városnál

A m. kir. belügyminiszter Debrecen sz. kir. városához dr. Szabó László I. oszt. közigazgatási fogalmazót II. osztályú aljegyzővé, dr. Vass József II. o. közigazgatási fogalmazót I. oszt. közigazgatási fogalmazóvá kinevezte.

A kinevezés az előléptetésre méltán részvált kifizető tisztviselőket ért.

A Tisza István Tudományos Társaság felolvasó ülése

Dr. Szádeczky-Kardoss Tibor Tisza István halálának 25-ik évfordulójáról emlékezett meg. Dr. Wünscher Frigyes Tisza szövetségi politikájáról tartott előadást.

A debreceni Tisza István Tudományos Társaság tegnap délután felolvasó ülést tartott a Déri-múzeum előadótermében, melyen nagyszámú közönség jelent meg. Ott voltak dr. Kölesy Sándor polgármester, Rásó István alispán, dr. Bánáss László prépost-plébános, Mellau Márton prélátus tanügyi főtanácsos, dr. Flachbart Ernő, dr. Szádeczky Kardoss Tibor, dr. Sztelho Zoltán, dr. Bozóky Ferenc, dr. Zachár Gyula, dr. Erdős Károly egyetemi tanárok. Nagybáky Antal képviselő, vit. Czeglédi Béla gazdasági főtanácsos, kamarai igazgató, dr. Balogh Sándor városi főjegyző, dr. Tóth Kálmán táblai tanácselnök, Wolfinau József HÉV vezérigazgató és sokan mások.

Dr. Szádeczky Kardoss Tibor mondott előki megnyitót. Emelkedett szavakban emlékezett meg a társaság nagy névadójára, gróf Tisza István halálának 25-ik évfordulójáról s rámutatott arra, hogy az elmúlt negyedszázad alatt gr. Tisza emberi nagyságáról önzetlen és önfeláldozó államférfiúi tevékenységéről a kortársak is elismeréssel és tiszteltetéssel emlékeznek meg, akik az ő életében ellentélei közé tartoztak. Dr. Wünscher Frigyes felsőházi tag, a Hangya vezérigazgatója tartott ezután előadást. „A szövetségek jelentősége gróf Tisza István agrárpolitikai törekvéseiben” címmel. Többek között rámutatott arra, hogy Tisza István

nemcsak általánosságban foglalkozott a szövetségi kérdéssel, hanem azt gazdaságpolitikai törekvésének rendszerébe szervesen be is építette s a mozgalomhoz minden fontosabb részletkérdésben előléptetést foglalt. Elismeréssel fogadta a hitelszövetkezetek eszméjét és teljesen egyetértett gróf Károlyi Sándorral abban, hogy a gyengébbet, erősíteni, szervezni kell, de ezt úgy vélte elérni, hogy a gyengébb egyéni értéke növeltesse. Tisza István szerint a szövetségek lényege abban áll, hogy a kisebbségi érdeket védjük, védjük ne a szabadság ellen, hanem a szabadság által — ne haladás ellen, hanem a haladás szellemében.

Tisza Istvánnak több e tárgybeli kijelentését idézte még az előadó, majd így fejezte be szavait:

— A társadalom reformokat keres. Aki a munkában résztvenni kíván, készüljön fel oly alapon, mint azt Tisza István, a bátor becsületes és képzett magyar hős tette.

Az előadónak dr. Szádeczky-Kardoss Tibor mondott köszönetet előadásáért.

Holnap nyílik meg a Német Tudományos Intézet képiállítása a Déri-múzeumban

A megnyitónapján a Fiedel-trió hangversenyt ad az intézetben.

A Német Tudományos Intézet képiállítást holnap délelőtt 12 órakor nyitják meg ünnepélyes külsőségek között a Déri-múzeumban. A megnyitó ünnepségre előkelő német vendégek érkeznek városunkba. A megnyitó beszédet dr. Eduard Lurtz, követségi tanácsos, nagyváradi konzul mondja. Rajta kívül felszólal dr. Ernst Häckel, a budapesti Német Tudományos Intézet képviselője, magyar részről pedig Toroczkaik Oswald festőművész. A kiállítás anyagát dr. Heybeng Wolfgang, a helybeli Német Tudományos Intézet vezetője ismerteti.

A megnyitó ünnepség méltó folytatására este 7 órakor kerül sor, amikor a Fiedel-trió korbü hangszereken a gótika és renaissance zenéjéből ad izelítőt A trió tagjai: Franz Siderbeck, Betrice Dohme és Erich Wilke.

mind a frankfurti zenekola professzorai, úgyszintén az együttest kiegészítő énekes, Ernst Conrad Haase is. Mind a kiállítás

megnyitó ünnepén, mind az esti hangversenyen belépődíj nincsen. Érdeklődőket szívesen lát a rendezőség.

Három javaslat az amerikai szenátus előtt

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok szenátusa 17 szavazattal 15 ellenében elutasította egy szenátor javaslatának tárgyalását, amely indítványozza, hogy a békét az Atlantia-bullával megegyezően hozzák létre.

A szenátus továbbá 50 szavazattal 28 ellenében elutasította egy másik szenátor javaslatát, amely indítványozta, hogy az Egyesült Államok részvétele a béke fenntar-

tására irányuló háború utáni rendezésben csak szerződésekre alapuljon.

A szenátus végül elfogadott egy határozatot, amely szerint a szenátus kétharmad többségének hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy az Egyesült Államok egy általános nemzetközi szervezethez, vagy egy új népszövetséghez csatlakozzanak. (MTI.)

Tűzér-bravúr

(M. kir. honv. haditudósító osztály. Szabó Sándor zászlós.)

Dnyeper-Djeszna közén, szeptember végén. A gyalogság meg a hajnal szürkületben megkezdte előrenyomulását a mocsaron át. Dereki fűben, nedves, sppedő talajon, sás és esenyész bokrok között haladt előre a század, viharedzett, rámenő bandavadász fiúk. Mögöttük a tartalék század várt bevetésre és az üteg.

Háromnapos kemény és erőltetett menet után érték el a mocsarat a csapatok, megszakított utakon, süppedő homokos csapáson, a pihenést is a legsúlyosabbra korlátozva, úgyszólván egész napos menet után indították meg támadásukat az erdőbe beasott orvlövészek ellen.

A mély és megduzzadt mocsárban csak lassan haladtak előre. Szétnyulva, hosszú csatárálcaalakzatban közelítették meg a sűrű és cserjés erdőt, amely repülőfelderítések szerint ezeröttszáz kétezer főnyi bandacsoportot rejtgetett. A bandacsoport heteken át fosztogatta és rabolta a környező falvakat; utakat és vasutonalakat robbantott fel, embereket hurcolt el, támpontokat támadott meg és emelt ki.

A század előőrsi már elérték az erdőt, amikor a tartalékszázad is elindult, hogy megfelelő távolságban felzárkózzék az első vonal mögé. Tudták, kemény harc lesz. Az orvlövész-csoport vagy visszavonul, vagy felveszi a harcot.

A nap magasan állott már, izzó, vörös képpel feküdt rá az erdő fáira, a bozotos, sással és fűvel benőtt mocsárra, hogy szinte párolgott a vizenyős, azott talaj. Az üteg hátul, a mocsár szélén püposodó dombokon ásta be magát, hogy szükség esetén tűzével támogassa a két gyalog századot.

Felderítő járőre ott ment elől az első század élén és rádión tartotta az összeköttetést az üteparancsnokkal.

Alig nyomult be a két gyalog század az erdőbe, gyűrűbe szorult. Az előre beállított orvlövész lövegek, fészek és beasott állások tüze, mintegy ártóhetetlen szoros és gyilkos gyűrű szorult a két század köré. Tülrőben voltak az orvlövészek. Mindjárt az első pillanatban látták ezt századparancsnokaiknak, de az üteg hevonásáról szó sem lehetett.

Az öt kilométerre beasott üteg, amelynek parancsnoka nem látott be az erdőbe, vaktában, irányítás nélkül nem tüzelhetett. Pedig a gyűrű mindjában összeszorult, az orvlövész-csoportok fákról, fedezékekből lőtték a századot.

Basola Zoltán honvéd, a tűzér-felderítőjárőr rádiósa hiába volt ott a beszorított gyűrűben, hiába tartotta az összeköttetést a legveszedelmesebb tűzben is, semmit sem ért el. Az üteg tüzet pontosan megjelölt helyre kellett kérni, különben saját csapatainkat zuzza szét.

Atkozottul szorult helyzet volt. Ugy látszott menthetetlenül vége a két századnak. Es Basola, a tűzerek rádiósa ekkor vágta ki a rezet.

A panyfogaton egy ködgránátot talált. Pillanatok alatt ért meg benne a gondolat: a közelében tüzelő aknavetével az ellenség irányába lovette ki a ködgránátot és rádión jelentet-

te ütegeknek, hogy a tüzet a ködgránát irányába nyissa meg.

Az üteg nyomban megnyitotta tüzet a ködfelhőbe. Es Basola honvéd szabályosan vezette az üteg tüzet.

Rádión dirigálta az irányt: jobbra, előre, most jól!

Es az üteg gránátjai pompásan csapódtak be a század köré szorult orvlövész gyűrű állásába. Felőrán át verte az üteg a bandacsoport fészkeit. Basola rádión, lövésről lövére jelezte a becsapódásokat és helyesbített, ha szükség volt rá. A lövészek hihetetlen pusztításokat vittek végbe az orvlövészek között. A szilánkok fakra bujt banditákat öltek meg, géppuskafészeket szakítottak ki, beasott állásokat robbantak szét.

A banditák 400 halottat vesztettek és számtalan sebesültek. Az erdő kilométerekre tele volt vértócsákkal, kötszerekkel, elhullajtott puskákkal és géppisztolyokkal.

Es a két század kibujt a szét-pattant gyűrűből.

Amikor a századok már túl voltak az erdőn, akkor vettek észre, hogy két sebesültjük bent maradt.

Mit tegyenek? Az orvlövészek makacsul tartották egyes meg megmaradt állásaikat éppen azon a fájon, ahol sebesültjeink lehettek. A visszatérés vakmerőségnek és esztelenségnek látszott.

Basola nem törődött semmivel. Panyfogaton, amelyen rádiókeszülékét szállította, vakmerően visszavágott az erdőbe és a két sebesült felrakva rá, a legnagyobb orvlövész oldaltüzből kihozta őket az erdőből.

Basolat azóta a nagyvezüstre

Uri szabóságba

keresünk elsőrendű munkaerőt, ki szabni is tud. Cím a kiadóhivatalban. — 135

terjesztette fel és talán észébe sem jut, hogy a Dnyeper és Djeszna közötti mocsaras erdő, ahol a legnagyobb tűzben leleményességével két századot, vakmerő bátorságával pedig két magyar életét mentette meg. Inkább biza gondol talán otthonra Losonera, a Ligetre, meg a Dugar patakra, a Koháry völgyre és a karsú tornyú városkára, ahol büszkén és boldogan várják vissza.

Benes segítségnyújtási szerződés kötése megy Moszkvába

Zürich, nov. 5. Az Exchange Telegraph jelenti, hogy londoni cseh körökből származó közlések szerint megkötötték az utolsó előkészületeket Benes moszkvai útjára. Az utazásra már a legközelebbi időben sor kerül. Ennek célja, hogy a Szovjetunióval kölcsönös segítségnyújtási szerződést kössenek. (Bud. Tud.)

Katolikus férfiak társadalmi egysége

Budapest, november 5. A Középponti Katolikus Kör mozgalmát indította, hogy az ország katolikus körének bevonásával a katolikus férfiak társadalmi egységét megvalósítsa.

Az egység megvalósítása alkalmával a Középponti Katolikus Kör november 15-én közgyűlést tart, amelyen Serédi Jusztinián bíboros, hereceprimás szöveget intéz a katolikus körökbe tömörült katolikus férfiakhoz.

Balogh Jenő a presbiteri feladatalról

Az Országos Református Presbiteri Szövetség gyűlésén Balogh Jenő dr. világi elnök, du-nántúli főgondnok megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy ezekben a komor történelmi időkben annyi más honfitársukkal együtt mint presbiterek is érezzék át, hogy mind az egyházi, mind a nemzeti szolgálat munkáját teljes erőfeszítéssel és kötelességérzettel kell vállalniuk.

A mai idők

pontos és érdekes
tájékoztató minden időszerű
kérdésről, utazási cikkek, művészet, sport,
humor és az önyörű többszínű fotóirányok

a
BERLINI minden
Visszhang számban

Megjénik kéth tenként. Megrendelhető az IBUSZ-nál.
V. Akadémia-u. 10. Egyes szám ára 45 fillér

Pesti kulissza

A MVS budapesti munkatársai írja:

Budapest mindig művészetkedvelő város hírében állott. Békében egész Európában, sőt azontúl is ismerték erről a híreről, most pedig az elzárkózottság éveiben, csak a magyar vidék figyeli, lesi, hogy mi történik Budapest színházi és filmvilágának színpadain és kulisszái mögött. Van is pletykálni való erről a témáról szakjaitól, körülbelül húsz színház és ötven mozi telik meg naponta szórakozásra vágyó publikummal nem is szólva a hangversenyekről, kávéházakról és egyéb szórakozóhelyekről, amelyek szintén színészeket foglalkoztatnak s amelyeknek színes élete szintén beletartozik „a kulisszák világa” összefoglaló cím alá vehető helyek sorába.

Az eheti beszámolót — sorrendben az elsőt — a Nemzeti Színházzal kezdem, mely most Örökmozgó című békebeli életképet játsza sorozatos előadásban. — Szerzője a bácskai születésű, de Erdélyben élő Molter Károly elmondotta, hogy a darab ötletét a brassói múzeumtól kapta, ahol gondosan őrzik egy fűrő-faragó székely legény tanulmányát, az örökké mozgó, hort feleszkedő s hozzá muzsikáló flekkensütő szerkezetet. A színészek nagyon szeretik ezt a darabot, mert az első felvonás végén valódi flekkent lehetnek a színen. Pethes Sándor viszont hatalmas, békebeli méretű, pirosságú és ropogású sós-kiflit eszik: a kifli külön nyilt-színi taptost kap minden előadáson.

A kifli az én találmányom, — sugta meg nekem Pethes Sanyi. — Egyrészt nagyon tetszik a közönségnek, másrészt nagyon ízlik nekem... évek óta ez a legjobb színházi ötleteim egyike!

A Nemzeti Színház társulata az Örökmozgóval november közepén Kassára is ellátogat s most Pethes Sanyi legfőbb gondja, hogy a kiflit magával vigye Pestre, vagy egy kassai péktől szerezzze be a drága és ritka kelleket.

A Nemzeti Színház következő újonsága a „Zöldnadrágos fiú” című klasszikus spanyol színjáték, amely Szörényi Éva számára hoz majd bizonyára nagy sikert. Szörényi Éva az idén tavasszal mama lett, azóta most lépett először színpadra a „Süt a nap” Sárkányának kedves szerepében. A

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Szombaton délután: Jánosbogarika, filléres helyárak.
Szombaton este: Luxemburg grófja. B) bérlet.
Vasárnap délután és este: Luxemburg grófja, Bérletszünet.
Hétfőn este: Cigányszerelem. Munkaelőadás.
Kedden este: Luxemburg grófja. B) bérlet.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Tel. 25-45 Igazgató: Unger István
Munkaszervező: U. u. felé, este tel. 7-ker.

Szombaton este C) bérletben

Barabás Sári

folytatja sikersorozatát

Luxemburg grófja

új beállítású előadásban

Szombaton délután filléres helyárakkal

Jánosbogarika

Szombaton délután filléres helyárakkal

Tánciskolák

* Schaff tánciskolájában, a Koronában 8-án új tanfolyamok kezdődnek. Gazdálkodóknek 4 órától, iparosoknak 7 órától.

* Vattay tánciskolában november 8-án diákköri kezdődik. — Kossuth u. 11. sz.

„Zöldnadrágos” lesz az első szerepe Budapest nagy érdeklődéssel várják a premiert, mert a nők által játszott nadrágszerepek mostanában nem divatosak

Az Uj Magyar Színház volt a legutóbbi bemutató színhelye hol a falusi tanítóból lett színpadi szerző: Kerecsendi Kiss Márton mutatkozott be „Az első” című új művével. Ennek a darabnak az előadását Páger Antal rendezte, ő is játsza az egyik főszerepet, Kerecsendi Kiss Márton már a második vidéki fiatalember, akinek útját Páger egyengette a fővárosi színházak útvesztőiben. Az első Fekete István volt, akinek „Hajnaliodik” című színművét ugyancsak a Magyar Színház mutatta be. Érdekes hogy a budapesti mozik most kezdik játszani az „Aranypáva” című filmet, amelyet Fekete István írt és főszerepét Páger alakítja.

Nehéz dolog fiatal vidéki író számára a budapesti érvényesülés de mostanában egyre többször hallani afféle karrieréről. Hiszen Fendrik Ferenc, a Vígyszínház újdonságának, a „Két boldog hét” című vígjátéknak szerzője is vidéki: premijere után haza is utazott Zalaegerszegrre. (Itt jegyzem meg, hogy Fendriknek „Nászinduló” című filmjét is most kezdi forgatni főszerepben Szeleczky Zitával). De vidéki betérés a fővárosba a nagyváradi Betnár Béla szerencséje is, akinek egyszerre két elfogadott darabja várja a pesti premiert: egy a Vígben a másik a Madáchban. Az utóbbi színház rövidesen el is kezdi Betnár Béla darabjának próbáit. Címe: Homokpad és érdekessége, hogy női főszerepét Kiss Mányi alakítja, aki tehát ismét prózát fog játszani. Ugyilátszik megszerette a műfajt a Vígyszínház tavalyi darabjában, amikor Remenyik Zsigmond „Atyai ház” című színdarabjának cselédei szerepében döntő sikert aratott.

A Vígyszínház még mindig táblás házak mellett játsza — a Fendrik-darabjal felváltva — a Fekete Pétert; ha műsorra tűzik még a csilláron is ülnének. Vidéken is ez a darab a legnagyobb operettsiker, a legnagyobb prózai siker pedig az „Egy nap a világ” című Vaszary-darab. A Vígyszínház egyébként a történelmi nevű Wesselenyi Miklós bárónak első színdarabjára készül, amelyben Mezey Mária alakítja idei első nagy szerepét.

Siker, siker, akárhová néz az ember. A Fővárosi Operettszínház most játszotta kétszázadszor a tavalyról örökült Egy boldog pesti nyár című operettjét, mely a boldog pesti ősz jellegén is túljut és lassanként Egy boldog pesti tél címen futhat tovább. — Honthy Hannát, a darab primadonnáját a kétszázad jubileumon nagy ünneplésben részesítették kollégái és a munkások. Rengeg ajándékot kapott az örökzöld Hanna legkedvesebb volt azonban valamennyi közül vitéz Gózmány György, a fiatal bonviván ajándéka, aki a saját magát ábrázoló kerámia-szobrocskát adta Honthynek, a műszaki munkások viszont ötven darab krémesslepték meg a primadonnát. (Ez a kedvenc csemegéje). Szó van róla hogy az operettből filmet készítenek.

Filmekről egyébként még annyit: a házi vetítőben most forgatták le Karády Katalin legújabb filmjét, amely Zilahy Lajosnak Valamit víz a víz című regényéből készült Karády erős drámai szerepet játszik a filmben; azok szerint, akik az első vetítésnél jelen voltak, nagy meglepetés lesz Karády drámai erejű alakítása. Jávör és Csörtos a Möriz Zsigmond regényéből készült Kerek Ferkóban mutatkoznak be legközelebb; Jávornak egyébként felfedeztette van Tihanyi Magda fiatal kassai színpésznő személye.

A P O L L O
filmszínház

VASÁRNAP UTOLJÁRA:
Megálmodtalak
Hétfőtől SZELECKZY ZITA egyetlen idei vígjátékfilmje:
SZIAMI MACSKA
Hajmássy, Bilicsi, Maklár, Erdélyi Mici, Pethes Sándor főszereplőkkel.

ben, akinek beavatottak nagy jövőt jósolnak. Végül érdekes, hogy Szilágyi Szabó Eszter a debreceni színház egykor ünneplott tagja, az Uj Magyar Színház érdekes, fekete színészje, rövidesen Bécsbe utazik filmezni. Németül még nem tud ugyan, de majd megtanulja.

Búcsúzóul még elmondom az alábbi „fa-viceit”, amely a Kerecsendi Kiss-darab próbáin csatlant el. A darab női főszereplői

Bulla Elma és Dayka Margit. Róluk mondotta egy színházi újságíró:

— Tudjátok mi a különbség ebben a darabban Bulla és Dayka között?

— Nos? — kérdezte Páger

— Az, hogy Bulla a darabban dajkát játszik, de Dayka nem játszik bűnt...

— És az újságíró máris vártatva menekült. (P. P.)

A könyvtár tyúkjá, vagy: hogyan lett több ezer kötetes könyvtára egy székely falunak?

Esztendőnk óta lépten-nyomon felkísértő probléma a falukönyvtár kérdése. Abban a nagy mozgalomban, mely célul tűzte ki, hogy a magyar nép kezébe jó tanulságos, gyönyörködtető és ugyanakkor hasznos könyveket adjon, elsőrangú szerepe jutott ennek a kérdésnek. A kultuszminisztérium által nagy költséggel és körültekintéssel létesített vándorkönyvtár nem oldotta meg tökéletesen ezt a hiányt és napjainkban is folynak a kísérletek arra nézve, hogy lehetne a falu lakosságát szórakoztatva nevelő olvasmányhoz juttatni.

Mialatt a munka folyik a probléma megoldására, egyik erdélyi község remek, a székely életrealitások, illetve gazdag érzéskészletét megvilágító nyújtó megoldással valósította meg a maga könyvtárát...

A történet számai még a román megszállás esztendeibe nyulnak vissza, amikor tilos volt a magyar szó és egyre nehezebb volt magyar könyvhöz jutni. A magyarság pedig tudta görögös élniakarással, hogy csak úgy maradhat fenn az idegen uralom alatt, ha nyelvet ápolja, mesékben olvasmányokban őrzi mint egy drága, gyönyörű kincsét. A kis székely gyermekeknek, akik az iskolákban sok helyen román nyelven voltak kénytelenek tanulni, zengő, színes, gyermekfantáziájukat benépesítő mesékben lopták lelkükbe kitörülhetetlenül az izes, magyar nyelvet. Esti órákhoz jutottak, fonókon, kalákkon feltárult a mesélő szavain át az idegen önkény tengerében a magyar mesevilág, puha álomtakaróként borult szegény magyar lelkekre. De érezték, hogy a magyar szó muzsikáján elzengett mesék mellé még könyvek kellenek, magyar nyelvű könyvtár, hogy annak olvasmányain át érezzék és őrizzék lelkükben kitörülhetetlen egységben a gonosz kezek által szétcibált magyar életet.

Akkor jutott eszébe egyik derék székelynek, hogy valamilyen módon jó volna minél több könyvhöz jutni, hadd olvasson, nevelődjön, kultúrálódjon a falu lakossága, a gyermekek pedig ezeken a könyveken át is ismerjék, gyakorolják a tiltott magyar nyelvet. Támadt egy érdekes ötlete és ennek nyomán hamarosan megszervezte a falu lakosságát. Minden magyar család egy tyúkot, illetve annak hozamát szentelte a magyar nyelvű könyvtár céljára. A tyúkot, mely rendszerint a baromfiudvar legszebb állata volt, elneveztek: a könyvtár tyúkjának. A gyermekek minden héten összeszedték a tojást, átadták tanítójuknak, aki bevitte az erdélyrészi Hangyafióknak, ott értékesítette és a befolyt pénzen könyveket vásárolt. Hétről-hétre nőtt, növekedett a könyvtár, a székely falu könyvtára, melynek köteteit szétkapkodták, kézzel-kézre adták, szomjas lélekkel itták magukba tartalmát gyerekek és felnőttek egyaránt... Jóka! bűvös, varázslatos mesélő kedve egy történet és egész Magyarország csodálatos történetének arany-

szállaival szőtte be lelküket, Mikszáth humora mint puha simogatás cirógatta át naponta újabb önkényes rendelkezésekkel megvert, megalázott lelkükön. A gyermekek minden háztartásban, minden baromfiudvarban különleges elbánásban és ellátásban részesítették a „könyvtár tyúkját”, hogy több tojást és annak

árából több könyvet kapjanak. A könyvtár gyarapodott és a kötetek számával gyarapodott, gazdagodott a kis székely község magyarságának lelke. A fonók és kalákkák meséi és a könyvtárak nyomtatott betűi edzették meg lelküket elviselni mindent, hinni a jövőben, várni összeszorított fogakkal a pillanatra, mely testvéri találkozás lett minden magyar számára.

Igy teremtett meg az összefogásban szövetkezésében rejő erő egy jó ötlet útján a székely község 1500, 2500, 3000 főnyi magyar lakosságának gazdag könyvtárát. A székely falu példája bizonyítja, hogy összefogással és gyakorlati érzékkel sok olyan problémát meg lehet oldani, mely egyébként esztendőről-esztendőre, mint szép elmélet, tetszetős elgondolás vajódik, de gyakorlati kivételére nem kerül sor mert mindenki mástól, legtöbbször pedig felülől várják a segítséget. — Olyankor is — mint a „könyvtár tyúkjá” és a székely község esete bizonyítja — nincsen is arra szükség.

O k t a t á s

1. A NEHÉZ ESET

Nagyobbik fiam úgynevezett nehéz eset volt.

Azért volt nehéz eset, mert meglehetősen járadságba került az oktatása. Nem mintha a felfogásával lett volna valami baj. Amit felfogott, az úgyszólván a másodperc töredékéi alatt jutott el képzelti öröndetesen növekvő sorába. A baj az volt, hogy nem mindent fogott fel. Olyan volt a koponyája, mint egy jurtás, szeszélyes kis rádiókészülék, amely kitűnően fogja Tokiót, Ankarát és a legvárhatóbb, legvárhatóbb leadóállomásokot, de Budapest II-öt itt helyben, a szomszédban — valami ismeretlen oknál fogva egyáltalán nem hajlandó fogni.

Vagy hogy ugyancsak kissé szárazabban, de lényegesen érthetőbben fogalmaztam: csak azt fogta fel, ami érdekelte. És hogy mi érdekelte, azt meglehetősen nehéz volt előre kiszámítani. Nagyon érdekelte a biatorbágyi híd Matuska Szilveszterrel kapcsolatban, de az újspesti összekötő hid Budapest földrajzával kapcsolatban — egyáltalán nem érdekelte. Hogy mennyi hajszál van az emberi fején — az igen. De hogy mennyi ötször kilenc — az nem. Es ma is emlékszem, hogy amikor a nyelvtan magyarázta nekem és szíves tudomásulvettem, hogy a mondatnak van alanya, állítmánya, jelzője, határozója, satöbbi — szinte kétségbeesetten kiáltott fel:

— De minek a mondatnak annyi minden?

Es olyan halálosan unta az egészet, hogy voltak pillanatok, amikor ösztönösen elcsodálkoztam azon, hogy miként is lehet ilyen kis szájjal olyan nagyokat ástani?

Ebben az időben került közünk valahogy szóba Aesopus. Hogy Aesopus rabszolga volt, az nagyon érdekelte a fiamat. Hogy görög rabszolga volt és tulajdonképpen Aisoposnak hívták — az nem érdekelte. Hogy meséket írt — az igen. Hogy a meséket Krisztus előtt 600-ban írta — az nem. Aztán jöttek Aesopus meséi. Hogy a gonosz farkas megetté az ártatlan bárányt, az nagyon felháborította. De hogy a ravasz róka megetté a holló szájából kicsalt sajtot, az elég

hidegen hagyta. Mert a bárányt szerette, de a sajtot nem szerette. És hogy a most hallott érdekes meséknek van bizonyos megszicellendő tanulságuk — azt még kevésbé szerette.

Végül, mikor már az összes meséket és tanulságokat elmondtam neki, azt kérdeztem: — Na és most meg tudnád mondani, hogy ki írta ezeket a meséket?

— Egy rabszolga.

— Milyen rabszolga? Hogy hívták?

— Nem tudom.

— Dehogy nem. Gondolkozz csak. Volt neki egy latin neve, meg egy görög neve, ugye?

— Igen.

— És mi volt ez a név?

— Ez a név — mondta a fiam, hosszantartó és kínos töpregetés után — en azt hiszem: Ekusmann.

— Dehogy Ekusmann!

— Akkor Zupinger.

Mondom: a fiam kissé nehéz eset volt.

2. A KÖNNYŰ ESET

Ez egy barátom fia volt.

Mindent megjegyzett. Gyorsan, pontosan. Abban a pillanatban, amikor mondták és úgy, ahogy mondták. Egy szép vasárnap délután például két dolgot magyarázott el neki az apja. Először azt, hogy urifia, ha uriháza lép, szépen ösztöni a bokáját és meghajlik. Másodszor, hogy ami azt a ma délelőtti Szébenyi Jancsival való összecsapást illeti — nem kellett volna eltűnni azt a pontot, hanem mit sem törődve azszal, hogy Jancsi két évvel idősebb és sokkal erősebb — vissza kellett volna ütni.

— Vissza? — kérdezte a barátom fia értelmesen felesillanó szemmel és kíváncsian eltűnt.

Öt perc múlva megszólalt a telefon. Szébenyi Jancsi apja telefonált a szomszédból. Es azt mondta a barátomnak:

— Hallod, Feri: igazán különös fiad van. Beiditott ide hoznánk, összecsapta a bokáját, meghajlott, pofonvágtá a fiamat, aztán újra összecsapta a bokáját és elment.

Na igen. Mert a barátom fiad azonnal fogott az oktatás.

Könnnyű eset volt.

Zágon István.

József főherceg és Augustia főhercegnő 50 éves házassági évfordulója

Budapest, nov. 5. József főherceg tábornagy és Augustia főhercegnő november 15-én ün-

neplik családi körben 50 éves házassági évfordulójukat. Ezt a szép családi ünnepséget a mai súlyos időkre tekintettel a legnagyobb csendben tartják meg. Meghívókat nem adnak ki.

HUNGARIA
filmszínház

MA IS
A vidám zenés magyar vígjáték:

7-EN, MINT A GONOSZOK

Főszereplők: Mednyánszky Ági, Bilicsi, Sárdy, Kiss M., Maklár, Vaszary.
Előadások: 3, 5 és 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ
m o z g ó

Magyarországon ma először 3, 5 és 7 órakor a legragyogóbb és legvidámabb magyar filmoperett:

Zenélő malom

Főszereplők: Szeleczky, Szilassy, Dayka, Vaszary Piri, Latabár és Csörtos.

METEOR
m o z g ó

Szombat, vasárnap és hétfőn
Honthy Hanna főszereplésével

Régi nyár

Szerepelnek még: Simor Erzs, Szilassy László, Vaszary, Csörtos és Rajnay.
Előadások kezdete: hétköznap egyenyed 6 és egyenyed 8 órakor, vasárnap délelőtt 11 órakor és délután 3, 5 és 7 órakor.

Hirdetmény a város területén közlekedő autóbuszjáratok vasárnapi és ünnepnap szüneteltetéséről

Értesítem a város érdekelte lakosságát, hogy a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr 150.000—1943. X/b. számú rendelete értelmében a város területén közlekedő autóbuszjáratoknak vasárnapokon és ünnepnapokon (Gergely-naptár szerinti ünnepeken és nemzeti ünnepeken) való szüneteltetését folyó évi november hó 6. napjától kezdődően további intézkedésig az állandóan növekedő rendkívüli üzemanyaghiány miatt, az üzemanyaggal való takarékoskodás érdekében elrendelte. Pol-

gármester.

Hirdetmény

Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy a KKM. 150.000—1943. X/b. számú rendelete értelmében 1943 november 7-étől kezdve további intézkedésig vasárnapokon és ünnepnapokon és nemzeti ünnepeken az összes helyközi autóbuszjáratunkat és a Széchenyi-utcai városi autóbuszjáratunkat nem közlekedtetjük. Debrecen, 1943 november 5. A Debreceni Helyi Vasút üzemeltetőségétől.

Az elkészült termálfürdőt már fűtik, hétfőn megnyitják

Lázás tempóban haladnak előre a fedett uszoda építési munkái. A tetőszerkezetet tartó nagy íveket nagyon szép pyrogranit zöldek-kék csempevel borították be, az oszlopok alját köröskörül, az ívek tetőhajlásánál csak az alsó látható részeket. Az oldalablakok fehérek és vajsárgák lesznek, a falakat pedig vajsárga csempekkel borítják.

Az egész fedettuszodát állványok borítják, ezeken végzi körútját dr. Erdélyi Pál igazgató főorvos, aki naponta ellenőrzi, mennyit haladtak a munkákkal. Itt az állványokon találkozunk s mondja el a főorvos, hogy a szerelők már a fűtési berendezéseken dolgoznak, mert az átszervezéssel elérik a kívánt célt: az összes helyiségek kellő hőfokra legyenek fűthetők, nehogy bárki is megfázzék.

Nagy átalakítások voltak a termálfürdő helyiségeiben — Ez arész már teljesen elkészült. Az iszapkezelő helyiséget kibővítették és megjavították, úgyhogy különös tekintettel voltak a betegkezelésre és ott tartózkodásuk kellemesebbé tételére. A helyiség levegősebb lett, a világítást átalakították, a vezetéseket falba süllyesztették s a kellő fény bőségszerűsége, széppé teszi a helyiséget.

A medenceteremben is sokkal jobb lett a világítás, új erősebb égőket helyeztek el.

A tegnapi napon befejezték a radiátorok tisztítását, Keszthelyi Mihály főmérnök és társai reggeltől késő estig dolgoztak, hogy a fűtést mennél előbb megkezdhesék. Mindenekelőtt forró vizet bocsátottak a medencébe, hogy ez is fűtse át a helyiséget. Csinált is a kihűlt falak között takarcs gőzt, látni alig lehet a termálba, melynek falai nagyon lehűltek.

Ítélet vitéz Endre László és társai fegyelmi ügyében

Makó, nov. 5. Csanád-Arad-Torontal vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmányának, mint a belügyminiszter által kijelölt fegyelmi bíróság, kétnapos tárgyalás után esütőnapon délután 4 órakor hozott ítéletet vitéz Endre László dr. pestmegyei alispánnak és három főtisztviselőjének a tanúsítványok kiadása körül keletkezett fegyelmi ügyében.

Bár a tanúsítványokat vitéz Endre László dr. alispán kezesével kiadta, még mielőtt az érdekelte felek felhasználhatták volna azokat, visszavonta, a belügyminiszter mégis elrendelte ellene és három, a tanúsítványokat tényleg kiállító főtisztviselője ellen a fegyelmi eljárást és ennek lefolytatásával Csanád-Arad-Torontal vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmányát bízta meg. A terjedelmes és az ügy minden részletére kiterjedő vizsgálat iratainak ismertetése után már esütőnapon délelőtt sor került a vádirat megvitatására.

Éppen a vendégek egészségének megóvása érdekében nem nyitották meg addig a termált, amíg a falakat teljesen átfűteni nem lehetett, mert a meghűlés veszélye fenyegetett. Most már teljes fűtés alatt áll a termál és így hétfőn megkezdik a rendes üzemeltetést, mert akkorra már a kellő állandó hőfokot elérhetik a falak között.

A külső pihenő helyiség megmaradt, ezenkívül lesz majd még egy nagyobb pihenő helyiség 80 vetőkő székkel, hogy a szombat és vasárnapi torlódásokat elkerülhessék. Ez a második helyiség azonban csak akkor nyílik meg, ha majd a fedett uszoda is készen lesz, mert összefüggésben állnak egymással.

A termál árai változatlanok maradtak. Hétfőn reggel 8 órakor megkezdődik ismét az üzem, még pedig a férfiak részére, tehát hétfőn, szerdán és pénteken délelőtt a férfiak, délután a nők, kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt a nők, délután a férfiak és vasárnap délelőtt a férfiak látogathatják a termált, vasárnap délután szünet lesz. A kádfürdők zavartalanul egész nap rendelkezésre állanak férfiaknak és nőknek egyaránt.

A szépen átalakított, higiénikusabb termálfürdő megnyitását már sokan sürgették, annál inkább, mert hiszen, amikor bezárták, 3 hét szünetről beszéltek. A munkát el is végezték volna, de az anyagihiány toltta ki az újabb megnyitást ilyen későre.

Értesítjük a t. fürdőző közönséget, hogy a nagyerdői termálfürdőt f. hó 8-án, hétfőn reggel megnyitjuk. A fürdő reggel 7—12-ig és délután 2—7-ig a régi fűtési rend szerint lesz üzemben. Fürdőigondnokság.

re, majd a terheltek nyilatkozataira, délután 4 órakor pedig magára az ítélethirdetésre.

Az ítéletben a fegyelmi választmány megállapítja, hogy a tanúsítványok kiadásának anyagi háttere nem volt. A vitéz Endre László dr. alispán által aláírt tanúsítványokban az érdekelte ügyfelek valamennyien öskeresztény származásúak, tehát nem zsidók, vagy félzsidók voltak. Pálházy Endre dr. másodosztályú főjegyző és Fára József dr. vármegyei főlevéltáros ügyében büncselekmény nem forog fenn, minőlfogva a fegyelmi választmány, a közvádló indítványában a közügy iratainak az ügyészhez való áttételét mellőzte. Legfontosabb megállapítása a fegyelmi ítéletnek az, hogy valamennyi terhelt terhére csupán kisebb hivatali mulasztást állapított meg, amiért vitéz Endre László dr. alispán 500 pengő pénzbüntetésre, Pálházy Endre dr. másodosztályú főjegyzőt az előléptéstől két évre eltiltotta, Fára József dr. vármegyei főlevéltárost és Géczy Andrást dr. főszolgabírókat pedig rosszasárra ítélte. (MTI)

DEBRECZEN 5 OLDAL 1943. XI. 6.

Nagyszerű küzdelmet hozott a Hubertus-verseny

Nagyszerű küzdelmekkel, szebbnél szebb eredményekkel zajlott le az idei Hubertus-verseny Debrecenben. Délelőtt fél 10 órai kezdettel 23 kilométeres tereplovaglás vezetett be a versenyt a Pac-erdő körüli terepadályokkal tarkított részen. Maester Szaplonczay Miklós huszárszázados vezette briliáns hozzáéréssel a vadászlovaglást, melynek résztvevői a metsző hideg szélben 12 óra tájban érkeztek be a repülőterre, ahol előkelő társaság várta a tereplovaglás kifizetőit. A megjelentek élén ott láttuk vitéz Farkas Ferenc altábornagyot, a debreceni hadtest parancsnokát, a tábornoki kar több tagját, a tisztikar tagjait és hozzátartozóikat, dr. Mező Sándor főügyészhez, ügyészségi elnököket és másokat. Pompás hajrá után a következő eredmény alakult ki:

A lovastisztí kifizető eredménye:

1. Hadházy Levente százados, 2. Mák hadnagy, 3. Hetey Sándor százados, 4. vitéz Pék hadnagy, 5. Bóta Bernáth zászlós, 6. Király László főhadnagy, 7. Magas zászlós.

Nem lovastisztek futamában:

1. Furkó Béla főhadnagy, 2. Ujlaky főhadnagy, 3. Mosonyi zászlós, 4. Kovács Andor esendőrőrnagy, 5. Szabó László hadnagy, 6. Jeney György százados, 7. Madarassy hadnagy, 8. Szilgyi Miklós hadnagy.

Tiszthelyettesek versenyében:

1. Baris Jnos hadp. őrmester, 2. Szathmáry Ferenc hadp. őrmester, 3. Csáky őrmester, 4. Kartsok hadp. őrmester, 5. Tikos főtörzsőrmester, 6. Stefkó hadp. őrmester.

Legénységi kifizetőben:

1. Hegyessy szakaszvezető, 2. Puskás szakaszvezető, 3. Süveg szakaszvezető, 4. Magyar karp. szakaszvezető, 4. Farkas szakaszvezető, 6. Papp Elek szakaszvezető, 7. Pirizde szakaszvezető.

A nyerteseknek nemes kisbaronki Farkas Ferenc altábornagy, hadtestparancsnok hitvese nyújtotta át az értékes, szép jutalmadjukat. A magasszínvonalú, élvezetes versenylovaglást vitéz Lajthay János ezredes vezetésével a debreceni huszárszázad rendezte.

Megkezdődnek hétfőn az előadások a debreceni egyetemen

A Debreceni Egyetemi Ifjúság elnöksége tegnap hivatalosan közölte, hogy a hallgatóság az előadások látogatását november 8-án megkezdli.

A miniszterelnök Huszton hősi emlékművet avat vasárnap

Kárpátalja ünnepre készül vasárnap, mert akkor avatják fel azt a hősi emlékművet, melyet Budapest ajándékozott Husztnak. Az emlékmű hű kifejezője a magyar-rutén barátság, annak a barátság, mely egy táborba állította Rákóczi idejében a rutént és a magyart.

A hősi emlékművet Kállay Miklós miniszterelnök avatja fel. Az avatásra elkíséri a miniszterelnököt a kormány több tagja.

Kolozsvárott vette észre, hogy Debrecenben 1000 pengő értékű holmiját ellopták

Dr. Kuthy Lászlóné kolozsvári lakos akadémiai tanár neje feljelentést tett a debreceni rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki nemrég, mikor Debrecenből kijött, a költözés alkalmával iparművészeti tárgyakat, evészközekeket, ruhaneműket lopott 1000 pengőt meghaladó értékben. A lopást csak a kolozsvári kiscsomagoláskor vette észre.

Kinevezések és áthelyezések a debreceni törvényszékben és ügyészségen

A m. kir. igazságügyminiszter dr. Szarukán József királyi járásbíró a debreceni kir. törvényszékhez, dr. Pankotay Jenő debreceni kir. ügyészt a budapesti kir. ügyészséghez, dr. Király Gyula dési kir. ügyészt a debreceni kir. ügyészséghez, saját kérélműkre áthelyezte.

A m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére a Kormányzó Úr dr. Faluhelyi Dezső pécsi kir. törvényszéki titkárt a debreceni kir. járásbíróhoz járásbíróvá, dr. Jeney György debreceni kir. járásbírósi titkárt a debreceni kir. ügyészséghez ügyészre kinevezte.

Az iparügyi miniszter beszédét mondott az ipartestületi jegyzők tantolyamán

Bornemisza Géza iparügyi miniszter csütörtökön megjelent az ipartestületi jegyzők és titkárok tantolyamának megnyitására és beszédet is mondott. Hangoztatta, hogy a kézműiparosoknak lépést kell tartani azzal a baladással, melyet a háború útme-diktál. Az ipartestületnél szükséges egy-egy személy, aki hivatalból kíséri figyelemmel a rendeleteket és az ipartestületi tagoknak minden időben rendelkezésre áll.

Bejelentette a miniszter, hogy az az ipartestületi jegyzők nyugdíjkérdésével foglalkozik és gondja lesz arra is, hogy az ipartestületi alkalmazottak időszere kérdéseit megoldják.

Egyévi börtönre ítélték nemlétező bab eladása miatt

Kovács Imre és Klein Elemér debreceni lakosok csalás miatt kerültek a debreceni törvényszék dr. Trásy András tanácselnök elé. A vádszerint Bodnár Jánostól vásároltak egy szekér burgonyát azzal, hogy tovább adják Fábán Károly nagyvágónak, de a burgonya árából már elikkasztottak. Kovács Imrét még vádolták azzal is, hogy Varga Ferenc neve alatt nem létező babot adott el Sárközi Lajos református lelkésznek és elő lehet is vett fel.

A bíróság előtt azzal védekezett Kovács, hogy Varga nevét csak azért használta, mert Vargának volt iparigazolványa. A babot tudta volna szállítani, ha nem csukják le.

A bizonyítékok alapján elítélte Kovácsot egy évi börtönre, Klein Elemért a burgonyaelszámolás ügyében egy hónapi fogházra. Az ítélet jogerős.

A javítóól hazatért, azonnal kerékpárt lopott

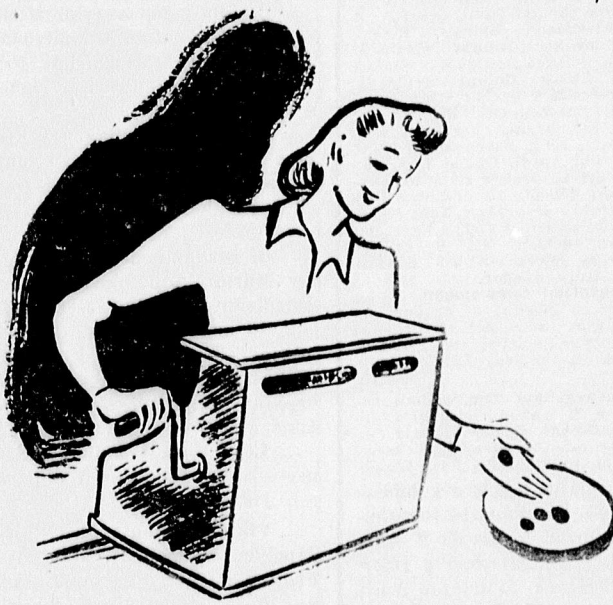
A javítóintézetből hazatért nemrég Sándor János debreceni fiatalember, akinek annyira használt a javító nevelés, hogy szabadulása után a következő napon már lopásra szánta magát. — A Gambinus előtt talált a falhoz támasztva Török József kerékpárját, azonnal felpattant a gépre és elrohogott rajta. A károsult szerencsére még látta, hogy merre viszi gépét a tolvaj és izgalmas hajszá után sikerült is elfogni.

A kerékpártolvaj most került a törvényszék elé s Trásy András tanácselnök jogerősen 3 hónapi fogházra ítélte a javíthatatlan fiatalembert.

Mialatt ondolálatot ellopták 1000 pengő értékű ékszerét

Bányász Ilona kozmetikus, Csillag-utca 16. szám alatti lakos egyik fodrászüzletében ondolálatot és közben tárcáját a fogásra akasztotta, Mikor az ondolálás elkészült és fizetni akart, elővette tárcáját és megdöbbenve vette észre, hogy ismeretlen tettes pénz tárcáját 20 pengővel egy arany pecsétygyűrűvel, egy briliáns kövekkel kirakott aranygyűrűvel és sorsjegyekkel ellopta. Kára meghaladja az ezer pengőt. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

— Kard helyett tört viselnek ezentúl a svájci tisztok oldalfegyverül a szövetségi tanács határozata értelmében.

Pénzt adunk

elhasznált TUNGSRAM rádiócsöveikért darabonként 10 fillért, izzólámpafejekért darabonként 4 fillért.

Beváltóhely: Egyesült Izzólámpa és Villamosági Rt. Ujpest 4, vagy városi lerakatomk. Budapest, VI., Eötvös-utca 11.

TUNGSRAM

BELLA cipőüzlet
Széchenyi-utca 44. alá költözött

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata. november 6-án reggel 8 órától, november 13-án reggel 8 órától: Arany Angyal, Piace u. 50, telefon: 34-06 — Reménység, Csapó u. 22, telefon: 14.21 szám — Szentháromság, Homokkert, Szabó Kálmán u. 14, tel. 17-09. Sas, Hatvan u. 66, tel.: 39-19.

Tél

A tél őszibb az ősnél. Az ősz mégis csak élet. Ha fáj is bent a szívvel, s ha hódol is a szélnek.

A tél holtán halottabb s ha leplel szétteríti nekem tor, névnap, násznép nem tudja felderíteni.

A tél semmibe hullás. A fehér halál lelke, Miért szeretem mégis? S mért vagyok boldog benne? Gesztelyi Nagy Zoltán.

Vasárnapi istentiszteletek a ref. templomban. Nagyszombatban délután 10 órakor dr. Ferenczy Károly, délután 5 órakor dr. Farkas Pál. — Kistemplomban délután 9 órakor Berényi József, délután 11 órakor Szenes László, délután 5 órakor Mihály. Kossuth-utcai templomban délután 10 órakor Kőrösi Dezse, délután 5 órakor Dusizza Ferenc. — Károlyi Gáspár-terti templomban délután 9 órakor Kolozsvári Kís László, délután 4 órakor Rácz Zoltán. — Iskolai templomban délután 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Birinyi János. Árpád-terti templomban délután 10 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 5 órakor Török Zoltán. Homokkerti templomban délután 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Bányay Zoltán. Nyilastelepi templomban délután 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Márton Károly. Csankókeri templomban délután 10 órakor Daneshazy Sándor, délután 5 órakor Balogh József. Kereszttelepi templomban délután 11 órakor dr. Czegléd Sándor. Augustus-szannatoriumban délután egyenlőre 10-10-10-10 órakor Konecz Zoltán. Egyetemi klinikák: egész heten Szenes László és Konecz Zoltán. Ugyezsegi fogházban délután 9 órakor Magyar Bertalan. Tégla-kerti all. iskolában délután 10 órakor Sipos Imre. Tégla-utcai gyűl. házban délután 9 órakor Erdélyi Károly. Waffka-telepi olvasóklubban délután 10 órakor Pinczés Pál. OCSA-telepen délután 5 órakor Rácz Zoltán. Olaj-tóban délután 3 órakor Szűcs Tibor. Panyai istentiszteletek. Fancsikán délután 9 órakor. Letai úton délután 11 órakor. Hosszúpály-úton délután 3 órakor. Udvárhelyi György. Ebesen délután 10 órakor Molnár Gyula I. Nagyszombatban délután 9 órakor. Szatmár délután 11 órakor Molnár Gyula II. Pallagon délután 9 órakor vitéz Szabó Endre. Hármashelyen délután 10 órakor és Lukaházán délután 2 órakor Szenes László. Elek. Szepesen délután 10 órakor Pál Antal. Ondód I. Kádár úlon délután 10 órakor Rápolyi Árpád. Mácson délután 10 órakor. Kispáncsót délután 2 órakor Nagy Sándor. Gyermekistentisztelet: Egyetemi templomban délután fél 9 órakor Szenes László. Révész-ter: délután 10 órakor Úry Sándor.

Az egyetemi templomban f. hó 6-án, vasárnap délután 11 órakor az egyetem által rendezett igehirdetési program tárgya: „A gyülekezet éneke”-t említi dr. Czegléd Sándor egyetemi tanár.

Az evangélikus templomban vasárnap d. e. 9 órakor hitvasári istentisztelet, prédikál Dömsz Tivadar. — D. e. 10 és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet, prédikál dr. Pass László.

Református lelkésznek bibliaköre. Folyó hó 8-án, hétfőn délután 5 órakor a Révész-ter 2 szám alatti lelkézi hivatalban a református lelkésznek bibliaköre ismét megkezdte működését. Kérjük a lelkésznek testvéreket, hogy ezt a hírt az összes érdekeltekkel közölni sziveskedjenek.

Lutitszky Jenő igazságügyi államtitkár. A Kormányzó Úr öfőmeltóságára dr. Lutitszky Jenő államtitkárjával címmel és jelleggel felruházott magyar királyi igazságügyminiszteri miniszteri osztályfőnököt államtitkárrá ki-nevezte.

Dr. Karácsony Sándor debreceni egyetemi professzor a kassai protestáns ünnepi seregszemlén előadást tartott „Mit kíván tőled a protestáns magyarság” címmel. Dr. Karácsony Sándor előadását igen nagy tetszéssel fogadta a kassai társadalom.

Az országos református lelkészgyűlés új főtákarává dr. Szabolcska László budahegyvidéki lelképásztort, a költő Szabolcska Mihály fiát választották.

Alkulcsos betörők 10.000 pengő értékű perzsaszőnyeget és ólomkristályt vittek el egy Máv. tisztviselő Hatvan-utcai lakásából

Horváth Kálmán MÁV tisztviselő, Hatvan-utca 61. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrség ismeretlen tettes ellen, akik lakásába valószínűleg alkulcsos segítségével behatoltak és onnan négy darab értékes perzsaszőnyeget és 25 darab ólomkristályt ellopottak 10.000 pengőt meghaladó értékben.

A rendőrség a betörés ügyében megindította a vizsgálatot. A nyomozás során megalapítást nyert, hogy a bűncselekményt valószínűleg egy alkulcsos betörőbanda tagjai követték el, akik Budapestből az utóbbi időben sorozatosan leutaznak vidéki városokba és egymásután követnek el betöréseket. A lopott tárgyak pontos leírását a rendőrség megküldte az illetékeseknek, úgy, hogy azokat a tettesek nem könnyen értékesíthetik. A gyanúsítottak kézrekerítésére pedig országos körzést indított a debreceni rendőrség büntügyi osztálya.

Hajlós lövöldözés egy leány miatt. Szmolár János 22 éves és Szmolár Mihály 24 éves nyíregyházi lakosok szerdán a késő esti órákban nagyobb társasággal lakásuk felé tartottak, mikor a sötétből valaki egész sor lövést adott rájuk. A két Szmolár eszméletlenül esett össze, de súlyosan megsebesült a társaságukban levő Belfi István is. Mindhármukat azonnal beszállították a kórházba, ahol Szmolár János, aki hat golyót kapott a gyomrába, anélkül, hogy eszméletét egy percre is visszanyerte volna, meghalt. A súlyosan sebesült Szmolár Mihályt szerint egy leány miatt történt a halálvesztésű lövöldözés.

Halálra gázolt a pesti villamos egy ügyvédet. Budapestén a Juhász Andor-utca és Szent István-körút sarkán egy 6-os jelzésű villamos elütötte dr. Szilágyi Vilmos 74 éves ügyvédet. Az ügyvéd a villamos alá került s a kerekék mindkét lábát többől lemészélték. Mire a mentők megérkeztek, dr. Szilágyi Vilmos ügyvéd a villamos sínnek között a kocsik alatt meghalt.

Pétain virágokat tételet le német katonasírokra. Vichyből jelentik: Pétain tábornagy, francia államfő november 2-án, Halottak-napján virágokat tételet le a Vichyben levő német katonasírokra is. (MTL)

Leütöttek és kiraboltak egy gimnazistát. Csütörtökön este Scheimovitz Tamás VIII. osztályos gimnaziumi tanuló Pestszenterzsbeten Boeska-úti lakása felé tartott. A sötétben az egyik kerítés mellett két álaros fiatalember ugrott eléje. Olmosbottal leütöttek, lehúzták kabátját és kirabolták. A véletlenül arra menő rendőr lett figyelmes az eszméletlenül fekvő fiatalemberre. A mentők Scheimovitzot súlyos állapotban a Rókus-kórházba vitték. A rablótámadók felkutatására nyomozás indult.

Új cipőért 230 pengőt, talpalasért 65 pengőt kért vevőtől Gubicza János budapesti cipész-mester, Letartóztatták.

Besurranó tolvaj 300 pengőt lopott Kozma Imre Kishegyestől 9 szám alatti lakó korcsmáros lakásáról. A rendőrség károsult feljelentésére megindította a nyomozást.

Ablakon behatoló betörő 3000 pengő értékű ruhát vitt el egy József kir. herceg utcai lakásból. Szondi Károly, József kir. herceg-utca 57. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrség ismeretlen tettes ellen, aki az esti órákban lakása ablakáról, mialatt távol volt, a drothálózt léfeszítette, az ablaküveget betört és így behatolva a szekrényből négy öltöny férfiruhát és más ruhaneműt ellopott 3000 pengő értékben. A rendőrség a betörés ügyében megindította a nyomozást. A helyszíni szemle során sikerült olyan nyomokat biztosítani, melynek segítségével a tettes rövidesen kézrekerül.

Véres verekedés játszódott le az elmúlt év nyarán Daru Pál vendéglőjében ahol Szathmári Sándor, Csordás Imre és Szabó Ferencné Nagy Róza nyulási lakosok egymásnak estek és alaposan verteék egymást, Csordásról a ruhát és letépték, aki dühében az asztal kitört lábával verte el Szathmárt. A verekedő társaság súlyos testisértsé miatt került most a debreceni törvényszék elé. A bizonyítékok alapján nem állapították meg a súlyos testisértsé és csak testisértsé mondták ki bűnösnek Szathmárt és Szabónt, akiket 50-50 pengő pénzbüntetésre ítélték el jogerősen. Csordás ügyében, aki katonára később döntenek.

Üzenetek a frontról

Gombos József örvezető a P. 939 tábort postaszámáról örömmel üzeni Mikepércsen lakó szüleinek és testvéreinek hogy jól érzik magát. Szerető csókjait küldi.

Kelenhegyi Emil százados, az F. 567 tábort postaszámáról üzeni szüleinek Debrecenbe, hogy jól van, semmiben sem szenved hiányt. Szerető csókjait küldi mindnyájuknak. Öccsét dr. Kelenhegyi Mártont születésnapja alkalmából szívből üdvözlö s jókívánásait küldi neki.

Molnár József honvéd a K. 652 tábort postaszámáról kéri a magyar lányokat, hogy keressék fel leveleikkel, mert senkije sincs, akivel levelezhetne Szívességüket előre is köszöni.

Szabó Béla őrmester a Z. 221 tábort postáról szerető csókjait és üdvözlését küldi Püspökladányba és Polgárra feleségének és hozzátartozóinak. Jól érzik magát, semmi baja sincs. Több levelet vár.

Cserta György karp. szakaszvezető a Z. 321 tábort postáról üzeni Debrecenben, Pécsen és Munkácson lakó hozzátartozóinak hogy semmi baja sincs, jól érzik magát. Kéri sokszor keressék fel leveleikkel. Szerető csókjait küldi az ismerősöknek üdvözlését.

Viléz Sándor örvezető a Z. 321 tábort postaszámáról szeretői közönyt Debrecenben lakó szüleit Bagdy Mártát és ismerőseit. Jól van, egészségre kifogástalan. Hamarosan hazaérkezik.

Jámbor János szakaszvezető a Z. 321 tábort postaszámáról üzeni Debrecenben lakó feleségének, hogy teljesen egészséges, semmi baja sincs Csókok és üdvözlők mindenkit. Sok levelet vár.

Botos Imre honvéd a Z. 321 tábort postaszámáról üzeni Hajdúböszörményben szüleinek, rokonainak és ismerőseinek, hogy jól érzik magát, semmi baja sincs. — Kéri gyakran írjanak. Szerető csókjait, üdvözlését küldi.

Pásztor Barnabás honvéd a Z. 321 tábort postaszámáról küldi szerető üdvözlését hozzátartozóinak Kéri, ne nyugtalankodjanak miatta, mert teljesen egészséges. Sok levelet vár.

Nagy Károly honvéd a B. 505 tábort postaszámáról üzeni édesanyjának, menyasszonyának és ismerőseinek Nádudvarra, hogy egészséges, aggodalomra nincs ok Sok levelet vár, szerető csókjait s üdvözlését küldi.

Buday Lajos honvéd a K. 371 tábort postaszámáról üzeni feleségének és családjának, hogy hála Istennek jól van, egészséges. Kéri az otthoniakat, gyakran írjanak. Mindenkit csókok, üdvözlők.

Keszeli Mihály örvezető az L. 128 tábort postaszámáról üzeni Debrecenben lakó feleségének és édesanyjának, hogy aggodalomra nincs okuk, mert semmi baja sincs, teljesen egészséges. Sok csókot küld és sok levelet vár.

Juhász János honvéd a P. 939 tábort postáról küldi szerető üdvözlését és csókjait Püspök-ladányban és Nyíregyházán lakó szüleinek, testvéreinek és Zalai Elusnak. Mindnyájukat megnyugtatta, hogy jól van, egészséges. Sok levelet vár.

Bagi János szakaszvezető a H. 813 tábort postáról sok szerető üdvözlését küld Debrecenben lakó testvéreinek és ismerőseinek. Kéri ne nyugtalankodjanak miatta, mert egészséges, jól van. Örülne, ha minél gyakrabban felkeresnék leveleikkel.

Atbuji a vasúti sorompón Tompa községnél Farkas József gazdálkodó és nem vette észre, hogy vonat közeledik. A vonat Farkast elütötte, a helyszínen meghalt.

Véres verekedés játszódott le az elmúlt év nyarán Daru Pál vendéglőjében ahol Szathmári Sándor, Csordás Imre és Szabó Ferencné Nagy Róza nyulási lakosok egymásnak estek és alaposan verteék egymást, Csordásról a ruhát és letépték, aki dühében az asztal kitört lábával verte el Szathmárt. A verekedő társaság súlyos testisértsé miatt került most a debreceni törvényszék elé. A bizonyítékok alapján nem állapították meg a súlyos testisértsé és csak testisértsé mondták ki bűnösnek Szathmárt és Szabónt, akiket 50-50 pengő pénzbüntetésre ítélték el jogerősen. Csordás ügyében, aki katonára később döntenek.

A budapesti egyetem francia lektora előadást tart Debrecenben

Kedves és előkelő vendége lesz Debrecennek. Hétfőn délután felhatárai kezdettel a Déri-múzeum dísztermében előadást tart Pierre Moorgat, a budapesti tudományegyetem francia lektora, Debrecen közönsége ismeri a kiváló előadót, aki már a Nyári Egyetemen is nagy tetszéssel fogadott előadást tartott.

Pierre Moorgat abból az alkalomból jön Debrecenbe, hogy itt az Alliance Française debreceni tagozata megkezdje működését.

Szerdán délután öt órakor kezdődik az ingyenes francia nyelv-folyam, illetőleg ekkor tartják az első megbeszélést. Beiratkozni lehet szerdán, csütörtökön és pénteken 5-7-ig az Alliance Française hivatalos helyiségében (Dobozátjáró, a Gambinus bejárattal szemben).

A Déri-múzeumban tartandó hétfői előadásra belépődij nincs.

Barabás Sári 6000 pengős kártérítési pere egy kritika miatt

A színházi perek történetén belül páratlanul áll az a kereset, melyet Erdélyi Mihály színműgató, Jávor Pál és Barabás Sári, a jelenleg Debrecenben szereplő kitűnő primadonna indítottak az egyik hétfői lap ellen, mely a „Kéj kapitány” c. Erdélyi-operett jubileuma alkalmából írt írt, hogy a szereplők között nem volt meg a harmónia, estéről-estére nevezetlenség volt színészek és színésznők között. Azt írta a hétfői lap, hogy gyakran borzós hangulatban játszottak egyesek, italt vittek be a színpad közé és egyesek szinte tántorogtak a színpadon. A cikk megjelenése után Erdélyi Mihály, Barabás Sári és Jávor Pál rágalmaszai és hitelrontási pert indítottak a cikk szerzője ellen és 6000-6000 pengő kártérítést követelnek a súlyos kártételért tartalmazó cikk miatt. A bíróság január 15-re tűzött ki az ügyben érdemi tárgyalást.

Ismeretlen férfi véres támadása egy erdőőr ellen a Kassa-úton

Hüse Imre városi erdőőr, Nagy-erdő 20. szám alatti lakos az elmúlt éjszaka 11-12 óra között szokásos erdőellenőrzését végezte a Nagyerdő tűzéraktanyára mögötti részen. Egyszerre csak egy ismeretlen férfi odalépett hozzá, tüzet kért tőle. Hüse gyanútlanul tüzet adott, mire az eddig csendesen viselkedő férfi rátámadt és kérdőre vonta, hogy mi jogon máskál ilyenkor az erdőben. — Hüse erre azt mondta az ismeretlennek, hogy menjenek be a tűzéraktanyába, ahol kölcsönösen leigazolhatják egymást. Az ismeretlen megindult az erdő-őrrel a Kassa-úton, majd egyszerre csak oldalt került és a kezében levő olmos bottal fejbe-vágta Hüset, aztán elmenekült. Hüset homlokán találta a súlyos tompa tárgy ütése, a vér elborította a fejét. A mentők köztölték sebeit. A rendőrség megindította a nyomozást az éjszakai támadó kézrekerítésére. Az ismeretlen férfi 35 év körül, erőteljes, vállas alak, micisapkában és fekete téllkabátban volt.

Alkulcsos betörő behatolt özv Vámos Ferencné takarító nő lakására Csillag-utca 36. szám alá, mialatt Vámosné távol volt és onnan 300 pengő értékű ruhaneműt ellopott.

Gázmérgezés ölt meg egy öreg kalaposmestert Kassán. A 85 éves Kanya Józsefet eszméletlenül találták, a mentőokosban meghalt. Megrepedt a vezeték és belelegette a kiszívargó gázt.

A Községi Jegyzők Országos Egyesülete szombaton tartja közgyűlését Budapestben. A közgyűlésen beszédet mond Szász Lajos közlétségi miniszter is.

Besurranó tolvaj ellopott egy ezüst cigaratatárárt Diessler Józsefné disznólaktos felesége Eötvös utca 76. alatti lakásáról. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

Hölgyeim!
Nem drága az ANGORA KALAP, ha „KALAPIPAR”-ná Széchenyi-utca 7. szerzi be Elsőrendű szalonmunka Fővárosi modellek P 50.— és 55.—

Gyászrovat

Balogh Sándor gazdálkodó 72 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 1/2 órakor lesz a köztemető II. A) ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Károly Ferenc József-út 42 b. Dankó temetkezés.

Földi Sándor kőművesmester 73 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Kút-u. 28. Dankó temetkezés.

Mirza Mihály honvéd 38 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a hősök temetőjében. Dankó temetkezés.

Gáli Róza 2 hónapos korában elhunyt. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Kányássy István 22 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Pótor Katika 4 éves ref. temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a köztemető díszravatalozójából. Lakás: Eötvös-u. 11. Pusztai temetkezés.

Anyakönyvi hírek

Születések: Papp Sándor ácssegéd, Márton K.-u. 14, leány Mária és Magdolna (ikrak). Nagy Mihály raktári munkás, Balaton-u. 39, fiú Mihály, Orbán József erdőőr, Bánk 81, fiú János, Vincze János halász, Hortobágy-Halastó, fiú János, Kovács József kisbirtokos, Képtalm-u. 8, fiú István, Nagy István MÁV vonatfékező, fiú István, Fodor József kisbirtokos, Bánk 61, fiú László, Kántor István MÁV kertész, Vágóhid-u. 4, leány Gyöngyi, Csellar József MÁV fűtő, Varga-u. 41, fiú József, Aty Lajos gazd. család, Szepes 37, leány Erzsébet, Vásárhelyi István alkalmi munkás, Szappanos-u. 20, leány Erzsébet, Varga Lajos MÁV fékező, Rákosi J.-u. 7, leány Katalin, Ónodi Zsigmond tanító, Hajdúhadházi, fiú Zolt, Nagy István MÁV fűtő, Balaton-u. 43, leány Ilona, Gulyás Mihály repülőőr, Apafi-u. 69, fiú József, Berezi Sándor vagongyári munkás, Nagycser 57, fiú Sándor, Lénárt Ferenc kereskedő, Homok-u. 95, leány Erzsébet, Mizsik István hadirokkant, Péterfia-u. 52, leány Margit, Pajtás István lakatossegéd, Szilvásfalussy-u. 18, fiú István, Kovács József rep. szkv., Rákóczi-utca 29, fiú József, Szabó Albert alkalmi munkás, Nyírmihálydi, leány Eszter, Lukács György fm., Balmazújváros, fiú György.

Eljegyzések: Nagy József fm., Veréb-dűlő 4-Izsó Erzsébet, Veréb-dűlő 8/b, Pető Mihály gazdálkodó, Kádár-dűlő 16—Burai Margit, Csemete-u. 6. S. Kovács Lajos fuvaros, Faiskola-u. 7—Szöke Katalin, Kunhalom-u. 8, Matisz János hentes és mészárossegéd, Bégány-utca 8—Kiss Jolán, u. o.

Házasságok: Grünzweig Jenő borkereskedő, Vendég-u. 34—Steinberger Margit, Balmazújváros, Juhász Endre huszárfőhadnagy, Budapest—Fux Irén, Poroszlai-út 27.

Halálhírek: Mirza Mihály honvéd g. kat. 38 éves, Kisoszt. Nem. Ilona ref. 76 éves, Vágóhid-u. 2. Györi József ref. 1 hónapos, Pesti-u. 4. Özv. Schwarz Károlyné izr. 50 éves, József kir. hg.-u. 75. Riez Julia ref. 1 hónapos, Pesti-u. 4 Szöllösi József ref. 3 hónapos, Pesti-u. 4. Braun Samuné izr. 23 éves, Erzsébet-u. 109. Özv. Csontos Gáborné ref. 73 éves, Kishegyesi-út 49. Sós Ferenc r. kat. 3 hónapos, Szepes 3. Varga Miklós g. kat. 2 éves, Szedr-u. 15. Kányási István ref. 22 éves, Balmazújváros. Karmazsin József ref. 73 éves, Barcság-u. 43. Vadász Rozália ref. 5 hónapos, Hajdúhadházi, Pótor Katalin ref. 3 éves, Eötvös-u. 11. Kozák Julianna ref. 43 éves, Gyár-u. 5. Dula Ilona ref. 20 éves, Kandia-utca 7. Fodor Sndor ref. 42 éves.

Nagyléta. Tokaji István ref. 33 éves, Perec-dűlő. Vincze Károly ref. 57 éves, Hajdúámsón.

Bélyegrovat

A napokban levelet kaptam egy magától meg nem nevező, csupan csak „specialista?” aláírású valakitől, hogy magyarázzam meg könnyen érthetően, lehetőleg példákkal ellátva, hogy mi is voltaképpen a speciális gyűjtés? Erre válaszul a következő: Manapság amikor az általános gyűjtésnek — annak végtelen terjedelme és igen költséges volta miatt — már csak a legeslegmódosabb gyűjtők hódolhatnak, minthetle utat-módot keresnek, hogy a gyűjtést bizonyos korlátok közé szorítsák, még pedig olyan módon, hogy ezáltal a gyűjtési szenvedély ne lehadjon, hanem lehetőleg még nagyobb tápot nyerjen, így keletkezett például az egyes világrészek szerinti gyűjtés, később már csak egyes országok vagy gyarmatok bélyegeinek gyűjtése, így keletkezett az u. n. „magánbélyeg” gyűjtése és végül így született meg a bélyeggyűjtés egyik legérdekesebb és legtanulságosabb részere: egyes országok bélyegeinek speciális gyűjtése.

Igazán vérbéli gyűjtőnek valószínűleg hihetetlenül bő tálat a bélyeggyűjtésnek ez a faja, mert eltekintve a színaranylatok összeállításától (amit sokan már teljes specialitásként tartanak), a fogazás, a vízjel, a papírminták, a kiviteli változatok összeállítására és gyűjtésére egész életre való munkát adnak. Már pedig ezek magukban még csak a legeslegmódosabb gyűjtés speciális gyűjtése terén, mert hol vannak még az essék, a fogazatlan, a nyomdahiábás, a rendkívüli írtok, a különféle kísérleti és újnyomatok, lemezhibák, kettőnyomatok, színtörzések, torzítógazások és sok-sok egyéb abnormália!?

Mindencetre tartva a speciális gyűjtő szem előtt, hogy kezdetben nem csapjon át a szerzettségbe, vagy gyerekes kicsinykedésbe. Mielőtt azonban minden előrelátással és forduljon tapasztaltabb specialistákhoz és ha fokozatosan is halad előre, magától is rá fog jönni arra, hogy hogyan dolgozzon tovább, mert — és ezt jól jegyezzük meg — egyedül és kizárólag a speciális gyűjtés keretén belül lehetséges az ezteni akarat és gondolat szerinti gyűjtés!

Bizonyára sok gyűjtő előtt ismeretlen az, hogy az 1874-es kibocsátású 5 krajcáros, vízjel nélküli bélyegnek két típusa ismeretes: az elsőnél a felső bal sarokháromszög ép, a másikkal ezen háromszög alsó átlóján, valószínűleg védelezesítés következtében kb. kétharmad rész hosszúságban megrövidült. Ezen első típusú bélyegek elég ritkák, de leírhatók az ilyen típusú, alul-felül utávonlatkázott darabok.

Az első magyar bélyegeket a litográfiaikat, azok ritkasága és drágasága miatt — sajnos — elég gyakran hamisították. Az ilyen hamisítványokat az alábbi rövid összeállításban vizsgálom:

1. A horit fekből és vízszelvényből kivágott és utánfogozott darabok. Ismertető jelek: az előző papiros és rajz (a halántékszokánál), de a rendszerint több-kévesbe nem sikerült fogazás.

2. A fotolitográfiai hamisítvány. — Ismertető jelek: szabálytalan fogazás, kis fej, vékony papiros, élesen árnýkolt szegélyvonalak.

3. az úgynevezett „budapesti” hamisítvány. Ebből csak a 3 krajcáros ismeretes. Megkülönböztető jelek: Fogazás 9 és fél helyett 10, a „k” betűk „r”-je teljesen elrajzolt.

4. A turini „ONEGLIA”-os hamisítvány. Ismertető jelek: 11-es fogazás, a bélyeg rajza magasságban kb. 2 mm-el kisebb, mint az eredeti, fényezett papiros.

5. A berlini hamisítvány. Ez is csak a 3 krajcáros típusú. Ismertető jelek: 13-as fogazás; vastag, puha, rostos papiros.

6. A lecsiszolt rézmetszetekből készült darabok. Ez a fajta rendkívül veszedelmes és csak mikrokozóknak csak kvarelamás vizsgálattal utján állapítható meg. Legfőbb ismertető jele az elkenődöttnek látszó nyomás, ami a csiszolásnak tulajdonítható.

A legújabb magyar bélyegszennedő: mind a négy oldalán különféle-képen fogazott 1876-os, vízjel nélküli 20 krajcáros bélyeg, mely eredeti ritkán díszlik. A hódok tulajdonosnak 1000 pengőt ígért ezért a bélyegért.

— Feljelentést tettek árdárgítás miatt Illyés József hajdúszoboszlói autóvezető ellen, aki egy utért a Bánomkerttől a vasúti állomásra 15 pengőt kért. — Az autóvezető azzal védekezett, hogy éjszakai út volt, öten ültek az autóban és felszámította az utat visszafelé is, melyet üres kocsi-val kellett megtenni.

— Elkóborolt egy fehér magyar jerke bárány, melyet a Veréb-dűlő 20. számú tanyában fogtak be. A bárányt a város istállójában őrzik és jogos tulajdonosa három napon belül átveheti a Bethen-utca 39. szám alatt. Ha a tulajdonos nem jelentkezik, a bárányt november 8-án délelőtt 9 órakor a sertés-vásárrban elárverezik. — A Pallagpusztarészben egy német jerke bárányt találtak és bevitték a város istállójába. Ha a tulajdonos nem jelentkezik érte, a bárányt árverés útján eladják novemb. 8-án a sertés-vásártéren délelőtt 9 órakor.

Szigorúan büntetik a potyautasokat

Aki jegy nélkül vonatra száll és bevallja, öt pengőt, ha előre nem mondja meg, súlyos büntetést fizet

A kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szigorúan bünteti a potyautasokat. Még akkor is öt pengő pótdíja köteles fizetni az utas, ha jegy nélkül szállván fel a vonatra, azt a tény, hogy nincs érvényes menetigazolványa, azaz megfelelő vasúti jegye, a díszabás szerinti egyszerűs menetdíjon felül még öt pengő pótdíjat köteles fizetni. Abban az esetben azonban, ha az utas a jegyvizsgálónak, vagy a vonatvezető-

nek nem mondta meg előzetesen, hogy nincs jegye, akkor köteles az általa megtett teljes útvonalra szóló, ha pedig a kiindulási állomása kétségtelenül meg nem állapítható, a vonat által már megtett egész útvonalra a használt kocsi-oszálynak megfelelő meredíj ketszeresét, de legalább 20 pengőt megfizetni.

Ez a miniszteri rendelet november 15-én lép hatályba.

Hamis utalvány alapján 24 mázsa cukor került a fekete piacra Szatmáron

A szatmári rendőrség két tagja október végén elfogott egy szekeret, melyen három mázsa cukor volt elrejtve. A kocsis szerint a cukort Katz József szatmári lakosnak kellett volna átvennie. Katz a rendőrök előtt egy Moskovits József nevű kereskedőre hivatkozott, aki tudja hon-

nan jön a szállítmány, de Moskovitsot nem találták.

A nyomozás további során megállapították, hogy Földváry Rezső kisgyerki községi jegyző hamisított cukorutalványokat és összesen 24 mázsa cukrot adott át ilyen módon a fekete piacnak. Az utalványokért 3700 pengőt kapott. Dr. Nagymajtényi Ferenc rendőrfogalmazó a cukorpanama ügyében már többeket letartóztatott.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Ötmillió pengő értékű ruhaneműt kap a hadiüzemek munkássága

A kereskedelmét is bekapcsolják a mezőgazdasági munkások textilellátásába.

A Magyar Vidéki Sajtótudósító jelenti Budapestről, hogy a téli népruházati akción az idén a mezőgazdasági munkásságon kívül az ipari munkásságot is nagyobb arányokban részesítik. A GYOSZ-ban ez ügyben több tárgyalás folyt, amelyen kiderült, hogy az illetékes tényezők mintegy ötmillió pengő értékben különböző textilanyagokat, kész férfi és női ruhákat, munkaruhát, fehérneműt és különböző kötött-szövött árúkat bocsátanak a hadiüzemi munkások rendelkezésére. Az ipari érdekképviseletek elhatározták hogy az esetenként szétosztásra kerülő árúmenyisége-

ket a hadiüzemi alkalmazottaknak egyes gyárakban való létszámú számarányának megfelelően osztják szét. A gyártás már folyamatban van s előreláthatólag már november végén sor kerül az első részlet szétosztására.

A mezőgazdasági munkásság textilanyagával való ellátásánál ugyancsak új rendszert léptetnek életbe. A szétosztást ezúttal nem a közigazgatási tisztviselő és az altruista intézmények végzik majd kizárólag, hanem abba bekapcsolják a nagy- és kiskereskedelmét is A szétosztással megbizandó kereskedők listáját most állítják össze.

Kijelölési eljárással teremtik elő a vágómarha szükség eset

Mint ismeretes, a napokban a közellátásügyi miniszter és a földmivelésügyi miniszter rendeletet bocsátottak ki, amellyel szabályozták a kötelező szarvasmarha-igénybevétel feltételeit. A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint a hiúsükséglet folyamatos biztosítása érdekében az igénybevételi eljárást december 31-ig megismétlik, illetve arra az esetre, ha a szükséglet biztosítása céljából helyenként új igénybevételi eljárásra kerülne sor, annak feltételeit az utóbbi eljárások során szerzett tapasztalatok figyelembevételével szabályozzák. Az új kijelölések csak október 15-én kezdődtek, mert az Állatforgalmi Központ rendelkezése értelmében eddig az időpontig arányosan kellett beosztani a még rendelkezésre álló mennyiséget. A szabályozás abból az alaplóvból indul ki, hogy az igénybevételnél elsősorban a takarmányhiány miatt felajánlott vágómarhák kerüljenek átvetelre, s csak azoknak a helyeken kell az állatokat a kijelölési eljárással igénybe venni, ahol nincs ily önkéntes felajánlás. Az újabb igénybevételek során a kijelölések folynak, míg a szükségleteket egyelőre még az egyes vármegyék az előző igénybevételből le nem szállított vágómarha kontingenséből és a önkéntes felajánlásokból fedezik. Természetesen a gazdáknak továbbra is módjukban áll az igénybevett vágóállatot bizonyonyban értékesíteni.

— Feljelentést tettek árdárgítás miatt Illyés József hajdúszoboszlói autóvezető ellen, aki egy utért a Bánomkerttől a vasúti állomásra 15 pengőt kért. — Az autóvezető azzal védekezett, hogy éjszakai út volt, öten ültek az autóban és felszámította az utat visszafelé is, melyet üres kocsi-val kellett megtenni.

— Elkóborolt egy fehér magyar jerke bárány, melyet a Veréb-dűlő 20. számú tanyában fogtak be. A bárányt a város istállójában őrzik és jogos tulajdonosa három napon belül átveheti a Bethen-utca 39. szám alatt. Ha a tulajdonos nem jelentkezik, a bárányt november 8-án délelőtt 9 órakor a sertés-vásárrban elárverezik. — A Pallagpusztarészben egy német jerke bárányt találtak és bevitték a város istállójába. Ha a tulajdonos nem jelentkezik érte, a bárányt árverés útján eladják novemb. 8-án a sertés-vásártéren délelőtt 9 órakor.

— Feljelentést tettek árdárgítás miatt Illyés József hajdúszoboszlói autóvezető ellen, aki egy utért a Bánomkerttől a vasúti állomásra 15 pengőt kért. — Az autóvezető azzal védekezett, hogy éjszakai út volt, öten ültek az autóban és felszámította az utat visszafelé is, melyet üres kocsi-val kellett megtenni.

— Elkóborolt egy fehér magyar jerke bárány, melyet a Veréb-dűlő 20. számú tanyában fogtak be. A bárányt a város istállójában őrzik és jogos tulajdonosa három napon belül átveheti a Bethen-utca 39. szám alatt. Ha a tulajdonos nem jelentkezik, a bárányt november 8-án délelőtt 9 órakor a sertés-vásárrban elárverezik. — A Pallagpusztarészben egy német jerke bárányt találtak és bevitték a város istállójába. Ha a tulajdonos nem jelentkezik érte, a bárányt árverés útján eladják novemb. 8-án a sertés-vásártéren délelőtt 9 órakor.

adhatna a kisiparosoknak komoly és nagy segítséget, ha gondoskodna róla, hogy a gyár-
ipar ne termeljen olyan cikkeket, melyeket a kisiparos állított elő eddig s amelyek megélhetési alapját képezték. Sokszor megesik, hogy a gyár-
ipar olyan cikkeket hoz forgalomba, amelyeknek a nyersanyagát a kisiparos drágábban tudja beszerezni, mint amennyire a gyár a kész cikket eladja. Másik kérése a szakosztálynak, hogy mindenkefelet anyagellátásukról történjen kellő időben gondoskodás, hogy az átmeneti nehéz időkben a kisiparos kélkeze munkája után becsületesen megélhessen és családját eltartassa.

Tárgyalta a szakosztály a műhelyellenőrzéssel kapcsolatos ártartástüeti átiratot, valamint azt a fontos figyelemztetést, hogy mindenki pontosan tartsa be a munkabérekét és egymás munkáját ne csábítsák el magasabb bér ígéréssel, mert ennek súlyos következményei lehetnek. Figyelmeztette az elnök a szakosztály tagjait arra is, hogy műhely áthelyezésük esetén haladéktalanul jelentsek be új műhelyhelyüket.

Mi újság a budapesti élelmiszer-nagyvásártelen

A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint október 29-től november 4-ig az elő- és vágott baromfipiacon az árak változatlanok. A tojásipiacon a hatóságilag megállapított legmagasabb árak voltak érvényben. A zöldség- és főzelékfélék piacán a leveles karfiol s a fejjessaláta ára 10, a paradicsom ára 20, a főző-tök ára 50, a paraj ára 140 a sóska ára pedig 180 fillérrel emelkedett. A gyümölcsipiacon a magvaváló szilva 20, a birsalma és a szőlő 40, a nemes fajtájú körte, a hazai gesztenye és a héjas mogyoró ára 50 a héjas dió ára pedig 150 fillérrel csökkent, viszont a nemes fajtájú alma ára 20 fillérrel emelkedett kilónként.

Hirdetmény

Értesítem az érdeklelt legetető gazdákat, hogy a belső esordajársokra a kihajtást folyó évi november hó 6-ával, vagyis a mai nappal beszüntetem. November hó 7-től kezdve tehát belső esordajársokra tehát nem hajtható ki.
Gazdasági tanácsnok.

Hirdetmény

A mezőgazdasági foglalkozású hadi- és honvédelmi gondozottak figyelmébe

Felhívom a földműves foglalkozású és jelenleg munka, illetőleg szerződés nélküli hadi- és honvédelmi gondozottak (rolkkan-tak, özvegyek és árvák) figyelmét, hogy az 1933 VII. tc. értelmében az 500 holdat meghaladó mezőgazdasági birtoktestek tulajdonosai, birtokosai, hasznélvezői, vagy hasznóbérlői az újonnan felvett állandó alkalmazottaknak és állandó cseledeknek 10 százaléki hadi- és honvédelmi gondozottakat kötelesek alkalmazni.

Azoknak a földműves foglalkozású hadi- és honvédelmi gondozottaknak akik ilyen gazdaságban akarnak elhelyezkedni a gazdasági felügyelőség (Debrecen Brna u. 2. szám) kell jelentkezni. A jelentkezés alkalmával magukkal kell vinni a katonai ügyosztály által kiállított és egy évvel nem régebb keletű hadigondozási igazolvány-másolatot.

Polgármester.

— Az ipari munkásság felruházásában tevékeny részt vesznek a kender- és jutagyrarak is. Hirszerint a közelmúltban 600 ezer darab kender- és jutagdrág el-készítésére kaptak a gyárak megbizást, 15—18 millió pengő értékben. A kenderből készült ruhananyag külföldön is kitűnően bevált és nálunk is nagy népszerűsége tesz majd szert, mert olyan eljárás módot találtak fel, amellyel a gyűrődéseket teljesen kiküszöbölték.

HIRDETMÉNY a Tiszti Orvosi

Tanfolyam és az azt követő Vizsga tárgyában A Tiszti Orvosi Tanfolyam és Vizsga újabb szabályozásaként kiadott 245.800—1937. B. M. sz. rendeletnek megfelelően 1944. évi január hó 10-iki kezdettel Budapestén a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézetben Tiszti Orvosi Tanfolyam és azt követő Tiszti Orvosi Vizsga fog tartatni. Felhívom ennél fogva azokat az orvos doktorokat, akik a fentemlített tiszti orvosi tanfolyamra és az ezt követő vizsgára jelentkezni kívánnak, hogy kellően felszerelt és felbőgyezett kérvényeiket a Johan Béla államtitkárhoz, a Tiszti Orvosi Vizsgabizottság elnökéhez címezve (Budapest, IX. Gyáli-út 4.) 1943. évi november hó 20. napján déli 12 óráig anynyival is inkább küldjék be, mert később érkező, vagy az alább felsorolt okmányokkal tel nem szerelt kérvényük nem vétetnek figyelembe. A közszolgálatban állók kérvényeiket felettes hatóságukkal láttamoztatni tartoznak. A kérvényhez csatolni kell: a) születési anyakönyvi kivonat, vagy annak hiteles másolatát; b) Magyarország területén érvényes egyetemes orvos doktori oklevelet vagy annak hiteles másolatát; c) rövid életrajzot (curriculum vitae), melyben a jelentkezés különösen végeztet tanulmányairól, nyelvismeretéről és hivatalbeli működéséről — a vonatkozó okmányok csatolásával — oklevél keltétől a jelentkezésig időrendben pontosan beszámol; d) hiteles igazolását annak, hogy a jelentkező, gyakorlatra feljogosító orvosi oklevelének elnyerése legalább egy évig egyetemi vagy kórházi szolgálatot teljesített, vagy legalább két évig magán-gyakorlatot folytatott; e) igazolványt arról, hogy jelenleg milyen állást (állásokat) tölt be; f) egyetemi lecke-könyvet, az orvosi szigorlatokról kiállított bizonyítványokat, valamint a kötelező kórházi gyakorlatra vonatkozó szolgálati könyvet. A vizsgálat 150.— P, amelyet a tanfolyamra felvett orvosnak a tanfolyam kezdete előtt a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézet pénztáránál kell lefizetniük. A tanfolyam időtartama 9 hónap. A tanfolyamra felvétetnek elsősorban azok az orvosok, akik legalább 5 évig községi vagy körözközé-

SPORT

Próbajátékosokkal, legerősebb összeállításban játszik a DVSC a Salgótarjáni BFC ellen

Érdekes labdarúgómérkőzés lesz vasárnap délután fél 3 órai kezdettel a Diószegi-úti sporttelepen. A DVSC csapata vendégül látja az NB. I. egyik legjobb formában levő együttest, a SalBTC-t. A SalBTC teljes összeállításban, Csaberdával, Vinczével, Laczkóval, Debreceivel, Nádasdival, Kissel jön Debrecebe. A DVSC pedig ezen a mérkőzésen több új játékosot próbál ki. Így szóhoz jut egyik félidőben Kiss II., a Csepel, majd Vasas kitűnő csatára, aki tavasszal már a DVSC

bajnoki mérkőzésein is részt vehet. Vranjics nem játszhat, mert a kitűnő békéscsabai csatárt bevalogatták 10 NAC játékos mellé a Körös-vidék válogatottjába, amely a Kolozsvári AC csapatával játszik vasárnap. Szóhoz jut a mérkőzésen a pomázi Szabó is, aki a fedezetsorban kap helyet. A DVSC-SalBTC mérkőzés előtt fél 1 órai kezdettel a DVSC II. játszik egy amatőr csapat ellen.

A svéd válogatott csapat első csoportja a várakozás ellenére

nem érkezett meg Budapestre, mert átutazó engedély hiányában Szlovákiában feltartóztatták őket. Így mindkét csoport együtt érkezik meg a mai napon a fővárosba. A magyar válogatott keret rejtekhelyén várja a mérkőzés napját. Vághy szövetségi kapitány csak közvetlen mérkőzés előtt állítja össze csapatát.

Két amatőr bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra vasárnap Debreceben. A DEAC a DMTE csapatával, a D. Villanygyár pedig a Mátészalkai LE-vel játszik. A DVSC kézilabdacsapata vasárnap Törökzentmiklóson játszik barátságos mérkőzést, a Törökzentmiklósi LE csapatával. A DVSC együttese vasárnap reggel gyorsvonattal utazik. A játékosok megjelenését kéri az egyesület

vezetője pontosan negyedőtre. Gyülekezés a nagvállomás város csarnokában. — A debreceni csapat győzelmét várjuk.

DEAC—Piaristák kosárlabda mérkőzést ma délután bonvöltják le a DEAC sporttelepen. A mérkőzés, melyen városunk két legjobb együttese mér össze erejét, jó sportot és szép küzdelmet ígér. A mérkőzés három órákor kezdődik. A DEAC együttese a következő összetételben veszi fel a küzdelmet: Nyitrai, Erhardt, Surányi, dr. Kapros, Berta, Csere; dr. Arday, Kiss. — A Piaristák csapata: Szöllőssy, Molnár, Kohonitz, Rozsályi dr. Szegedi, Csere; Holczinger, Balajthy, Órsi, Tóth. Összeállításban küzd. A mérkőzés játékvezetői Szabó és Kertész lesznek.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ (54)

GALOCZY legregibb magannyomozó megfigyelési, nyomozási diszkréték, eredményesek, Zöldfa u. 3. szám. Telefon: 28-72.

JANOSY magannyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21. Telefon: 23-78.

KOSZTOLANCSY magannyomozó bizalmasan megfigyel, nyomoz Lorántffy 19.

HÁZASSÁG (31)

EGYEDÜL ÉLEK jellegű levele van a kiadóban.

ALKALMAZÁST NYER FERFI VEGYES

UJSÁGKÉZBESÍTŐI felvezet a „Debreceen-küldőhivatala, Jelentkezhetnek idősebb férfiak és asszonyok is, esetleg rokkantak, Gyakorlatlanokat betanítunk, jó kereseti lehetőség, nyugdíj. Jelentkezni délutánonként a kiadóhivatalban József kir. herceg u. 1. sz. — 484 vv.

KOCSISNAK fiatalember felvétetik, Csapó u. 25. Bálint Sándorné. 2-1008

KOCSIS és kifizetőt azonnalra felvezetünk, Gadák Sütődjé, Böszörményi út. 2-443

TÖLTŐFÜI felvétetik szikvizüzembe, Homok u. 140. sz. 2-449

REFORMÁTUS Kollégium takarításra házaspart alkalmaz, Jelentkezés kollégiumi gazdánál. 2-413

HÁZMESTERI ALLAS FERFI (29)

HÁZMESTERPÁR, gyermektelen, az aszony udjon fejnl, keresek. — Honvédtemető u. 6. sz. vv 29-421

IPARI FERFI (33)

ASZTALOS segédet azonnalra felvezetek, Erzsébet u. 28. 33-243

KERÉKGYARTÓ és kovácssegédet azonnalra felvezet Neulander kocsigyár, Erzsébet u. 28. 33-244

HÖLGY és úrifodrászsegédet felvezet Hriczó fodrász, Kassa út 23. 33-1010

SÜTŐDEBE fiatal segédet felvezetek, Csapó u. 1. Kányási. 33-441

EGY fiatal péksegédet és kifizetőt azonnalra felvezetek, Cegléd u. 1. 33-410

PÉKSEGÉDET, aki kihordást vállal, felvezetek Deutsch, Szepességi u. 49. sz. 33-495

NADRÁG szabót, úri-szabóságba felvezetek, Simonffy u. 19. 33-391

FODRASZ segéd, perfekt női és férfi, elhelyezkedne. Kigyó u. 34. harmadik ajtó. Györfi. 33-1004

FODRASZ segéd kiegészítőnek felvétetik — Széchenyi u. 57. 33-1007

KIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓ azonnalra és egy tanuló péksegébe felvétetik, Csemete u. 20. 49-434

ALKALMAZÁSI NYER NO VEGYES (4)

EGYEDÜLÁLLÓ intelligens leányt (legalább 4 polgárral) keresek gyermekek mellé. Cim a kiadóban. vv. 4-226

GYERMEK-GONDOZÓNÓT, aki jó bizonyítványokkal rendelkezik, keresek azonnalra belépésre. Cim a kiadóban. vv. 4-224

JOBB családból való leányt 9 hónapos gyermekek mellé délutáni órák ra keresek, Martinovics u. 5. Nagyerdőnél. 4-210

KISZOLGALÓ kisasszonyt felvezet Hegyaljai borüzlet, Piac u. 55. sz. 4-1011

PAPIRZACSKÓ ragasztónőket felvezet, — Breuer, Csapó u. 13. sz. 4-436

KERESKEDELMI NŐ (50)

ILLATSZER osztályunkra ügyes kiszolgálóként azonnalra felvezetünk. — Izsák Rt. fiókja, Gyakorlatlall rendelkezők előnyben. 50-422

IPARI NŐ (35)

ELSŐRENDŰ munkásokat felvezet benti és kinti munkára Kiszél férnemű készítő Szent Anna u. 6. 35-442

KIFUTÓ LEÁNY (47)

MEGBIZHATÓ leányt fűszerüzletbe felvétetik, — Tóth Árpád u. 69. 47-129

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

ÜGYES leányt, ki a háztartás minden ágában járatos, szerény háztartásomba felvezetek. Adler fényképész, Deák Ferenc u. 1. 30-426

FÜZÉSHEZ értő egyedül álló középkorú nőt keresek kis családdhoz tanárra, jó fizetéssel, Cim a kiadóban vv. 30-227

MINDENES főzőnő keresek tanárra, nagy fizetéssel, Cim a kiadóban. vv 30-225

SZOBALÁNY (60)

MEGBIZHATÓ, perfekt szobalányt keresek azonnalra, vagy 15-cre, Hatvan u. 6. II. 6. 60-375

MINDENES szobalányt keresek. Jelentkezés 1-től 4-ig. Dr. Jakab Endréné Batthyány u. 1. 60-1281 v. v.

SZAKÁCSNÓ (60)

MINDENES szakácsnő anyara kisebb úrúcsa ádhoz felvétetik. Cim a kiadóban. 59-105 v. v.

BEJÁRÓNÓ (8)

MINDENES bejárónót kosszta egész napra felvezetek, Ajtó u. 21. vv

BEJÁRÓNÓT keresek félnapra két kis gyermekem felügyeletére és házimunkák végzésére. Cim a kiadóban. 8-1258 v. v.

BENTLAKÓT vagy bejárónót kosszta felvezetek, Werbóczy u. 6. 8-1013

ERNDÉS bejárónót keresek 10-4 óráig. Kálvin-tér 13. második kapu. I. em. 8-384

BEJÁRÓNÓ felvétetik Sina Miklós u. 17. 8-398

BEJÁRÓNÓ jó fizetéssel felvétetik, délutáni órákra, Hatvan u. 35. I. jobb. 8-395

BEJÁRÓNÓ, szor, almas, megbízható, azonnal felvétetik, Csapó u. 25. jobbra második ajtó. 8-1009

ALKALMAZÁSI KERES NŐ (3)

IDŐSEBB nő elhelyezkedne (idős) magános úrnőnél, vagy házaspárnál. Vidéki városba is elmenne. Értekezés reggel 9 órától délután 4 óráig, Varga u. 18. szám pincelakás jobbra. 3-374

ÜZLETI AJANLAI 67

ÉRTÉKES vasznabó, sejméiből takarekasan szabjuk, varrjuk, behezzük agyeműt, tiszeműt, függönyeit, — Megrendelőing anyagjait külön bebiztosítottuk. „Favorit” Csapó u. 24. sz. 67-573 12. 31

SZÖRME bundákat javítok alakító., festek, veszek, eladok. Kövály szűcsmester, püspöki palota I. 31. 67-593 11. 31

HASZNÁLT órákat veszek javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 4. sz. kisállomásmál. 67-1792 1. 3.

SIRKOVÉK műköből és termésköből, mészsalak gyümölcsösök részére és pirossalak kertü utakra kapható a Debreceen. Működgyárnál. Fűrdő u. 2. sz. 67-297 vv.

TÖRÖTT gramofon lemezért 3.— P-t fizetek. Villanykörtecsere 50 fill. Biró, Hunyadi u. 22. sz. 67-33 11. 20.

LEGOLCSÓBBAN fest tiszta Weisz kelmefestő Arany János u. 29. sz. keresztpület. 1900 vv.

BUNDÁJÁT most készíttesse, alakíttassa Katona Vilmos szűcsmesternél, Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 67-157 12. 12.

CIÁNOZ, vizgál, zsi-sziktelenit felelősséggé. Kiss, Méliusz-tér 7. sz. Telefon: 14-40. (veres-templonnál). 67-606 11. 4.

KOLTOZKODESNÉL kölcsönözök porszívót. Ajánlok kerékpár, rádióalkatrészeket, rezsókat s hópálackokat, villamos zseblámpákat, Soltész Kálmán-tér 2. 67-1796 1. 31

UJJÁ varázsolom kabátját, kossztümjét, gyönyörű kivitelben „Tildi” divatszalon, Rákóczi u. 11. 67-1282 12. 4

ÖNKÉNTES urak! — Egyenruha készíttést vállalok, egdes, Kálvin-tér 19. sz. 67-1996 11 20

ÜZLETI KERESLET 66

TOLLAT legmagasabb napi áron veszt „Hangya” tolglyűjtő telep, — József kir. herceg u. 71. 66-305

DIÁK TELJES ELLÁTÁSRA

TELJES ellátásra elvállalnék 14 életkorig diákleányt. Cim a kiadóban. 12-394

ELELMISZER, ITAL (18)

SZÁZ kiló jonathán szép alma eladó, Csemete u. 11. sz. 18-439

JONATHAN, batul, londonpén alma kapható termelőnél, másza tételben is. Ungvár u. 4. sz., pavilonlakatnya mellett. 18-388 12 6

TELJES ELLÁTÁS 62

BÜTOROZOTT szoba, teljes ellátással, fűtőcán kiadó. Érdeklődjél délelőtt, Piac u. 7. emelet. 62-425

OKTATÁS (56)

ZONGORÁZNI tanítok kezdőket, haladókat, Bizalommal jelentkezzen Teleki u. 10. felső cselegő 56-175

EKSZER, ARANY, EZÜST (19)

RÉGI ékszereket, ezüstöt, briliánsat magas áron veszek, Ékszer javítás, Pollák aranyműves. Hatvan u. 2. szám 19-572 11. 29

ARANYAT, ezüstöt, — briliánsat, ékszert, napi áron veszek Szelecsényi. Sas u. 2. szám 19-495 11. 27

ARANYAT, ezüstneműt ékszereket napi áron veszt Pakács Sandorne Piac utca 56. szám. 19-1872 11. 10

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GEP (7)

VILLANY motorokat, veszt 220 per 110 voltos, 1-8 lóerőig az Alföldi tejüzem, Széchenyi u. 22. 7-373

IROGEP, kitűnő állapotban eladó Csak hétköznapokon, Hatvan u. 41. gépraktár. 7-433

EGY csöves hajszárító búra géppen eladó, Rákóczi u. 24. 7-414

HANGSZER (28)

ZONGORA bécsi, remek hangú. Kitűnő faetűzéses kályha eladó. Hadik u. 20. egyetemi sporttelepénl. 28 vv.

ZONGORA hangolási munkát, kitűnő képzettséggel vállalom, Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28-624 5. 3

HÁROM darab hegedűtokkal 200-250 350 P. árban eladó Széchenyi u. 6. sz. emelet. 28-370

KONCERT-hegedű eladó, Pedicúr, Piac u. 40. 28-447

BÜTOR (9)

HALOSZOBÁK es konyhaberendezések a legjabb kivitelben allan doan raktaron. Ujfa Iussynál, Bethlen 56. 9-1449 11. 20

FIGYELEM! Sajátkészítményű konyhaberendezést, festett háló, kombinált szekrények raktáron Arany János u. 1. udvarban. 9-645 11. 29

HALOSZOBÁKAI legolcsóbban bizalommal csak Lőcsei bútorüzletben vasarolhat. Eotvös u. 66. 9-86 11. 30

HASZNALI bútorokat iradaberendezést, wert heimkasszát és üzletberendezést magas áron veszek, Veró, Csapó u. 10. szám. 9-737 11. 13

NINCSEN fényes, kirakutunk, bútorot olcsón adunk. Piac u. 71. szám, udvarban, Brilliné. 9-1484 1. 8.

KIADÓ ÜZLET, MUHELY RAKTAR 41

FŐUTCAI fizethelyiség hirdetőjének jó címét kérem Széchenyi u. 81. sz. alá. 41-450

ÁTADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ (6)

ÜZLETHELYISÉG a fő utcán kiadó. 6-1867

LAKÁST KERES (52)

KÉT fiatal házaspár keres kétszobás, konyhas lakást. Lakbert félvérvé fizetünk jelgére kérjük az ajánlatot a kiadóba leadni. 52-350

KÉT tanítóképző, bútorozott szobát keres fűtéssel, azonnali kivételre, (gőzfűtés előnyben). Ajánlatokat kérünk Prepa jelgére a kiadóba. 52-387

KERESEK

elegánsan berendezett szobát ürdő szoba használatlall, esetleg ellátással, Izsák Rt. fiókja. Csapó u. 52-423

KÉT szobát, modern mellékhelyiségekkel keres albérletbe idősebb zsidó házaspár. Cim a kiadóban. 52-396

KERESEK bútorozott szobát konyha használatlall. Esetleg németül, vagy hegedűni tanítanánk. Pákozdi őrmester, hadtest. 52-377

LAKÁSCSERE (53)

ELCSERÉLNEM szoba konyha, nyárikonyha lakásomat hasonlóval — vagy kétszobással. — Ugyanott egy szoba, konyhas lakás hasonlóval, Homok u. 29. 53-358

UTCAI szoba, konyha, s spájzos lakásomat elcserelelném a környéken. Péterfia u. 53. kapualatt jobbra. 53-156

BÜTOROZOTT SZOBA (10)

BÜTOROZOTT szoba, egy, vagy két személynek, agyemű és fűtés nélkül, kiadó. Fizetés természetben is lehetséges. Miklós u. 12. 10-382

VEGYES (68)

14 HOLD föld felszántásához bérszántót keresek Arany János u. 53. 68-438

KÁLYHA (46)

GÁZTŰZHELY három lyuku eladó. Érdeklődni 12-1-ig Poroszlaj út 11. 46-1898

HASZNALI RUHA, CIPO (69)

SVETITS-intézeti blúzok, 14-15 éves kislánynak eladók Ugyanott 37-es börtalpu sőtét-kék női cipő és fehér prémngallér eladó. Honvédtemető u. 6. vv. 69-232

12 SZEMÉLYES világos kék damaszt terítő, kendőkkel B. I. monogrammal eladó, Simonffy út 6. emelet, 11-1 óra között 69-413

ELADÓ egy fekete férfi télikabát, Kossuth u. 39. sz. 69-406

JÓKARBAN levő fekete télikabátot, közép-magas termetre vennék. — szabóüzlet, Simonffy u. 19. sz. 69-392

VALÓDI szil bunda eladó. — Megtekinthető: Nagy József szűcsnél, Szent Anna u. 3. 69-376

EGY leányka télikabát eladó. Piac u. 61. kalap-szalom. 69-378

OPÓSTUM gallér és egy fuball-labda eladó. Timár u. 50. 69-1005

INGOSÁG VETEL VEGYES (37)

LINOLEUMOT 2x3 méterest megvételre keresek, Csapó u. 90. 37-418

INGOSÁG ELADÁS VEGYES (36)

ELADÓ egy új üstház Vigkedvü Mihály u. 20. Kiss. 36-204

EREDETI biedermeier tállaló, fehér selyemből eladó. Werbóczy u. 2. házfelügyelő. 36-440

HINTASZÉK perzsatakaróval és két virágállvány eladó. Széchenyi u. 15. sz. 36-407

GAZDASÁGI TERMEYEN (25)

UNGVÁRY JOZSEF ceglédi farskolájából a gyümölcsfák megkeresek a Kürtös utca 19. alatti lerakatába. Hosszarlaktanya mögött. 25-1577 11. 11

SZENÁT és leveles csutkát keresek, Honvédtemető u. 6. vv 234

TAKARMÁNY tők, süttők, kukoricaszár, méznád, mézcicrok utóbbi szecsakázza, silózza, vermelve mindenfajta állatnak majusig elsőrendű abraktakarmány, tehének bőven tejelnek kapható: Karacs Zoltán vállalkozó, Debreceen, Böszörményi út 71. megbízott, Vagontételeben Mezőgazdasági Szövetkezet, Kecskemét, postafiók 10. 25-344

CIRCA 300 kève csutka eladó. Olajútó 23. hazaszállítva is. 25-445

MÁGASTÖRZSÜ poszmétefa kapható Apponyi u. 25. Csapókert. 25-429

GAZDASÁGI ESZKOZ (24)

GAZDASÁGI tejszerelési gépek, eszközök, kocsik szekerek akatrések anadonon raktaron Arusit, becseroi vasaro. vitez Nagy János. Hatvan u. 41. telefon: 26-19. 24-1811 12. 4.

SZARVASMARHA trágyát (érett) állapotban megvételre keresek. Simonffy út 9. Tők. 24-419

ELADÓ HAZ (17)

JOGFOLYTONOS-SÁGGAL ellátott nagy forgalmú kocma, modern lakóházzal, más vét